

የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ስታንዳርድ

ትምህርት ሚኒስቴር
ግንቦት 2001 ዓ.ም.

ርዕስ

ገጽ

1	መግቢያ	3
2	ዓላማ	3
3	የሁለተኛ ደረጃ የትምህርት ሥርዓት መዋቅር	4
	3.1 የመጀመሪያ ሳይክል /9-10/	4
	3.2 የሁለተኛ ሳይክል /11-12/	4
4	የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት አደረጃጀት	5
	4.1 የቦታ አመራረጥ መመዘኛዎች	5
	4.2 የምድረ ግቢው ገዕታ አደረጃጀት	6
	4.3 የምድረ ግቢው ስፋት	6
	4.4 የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ህንፃ አደረጃጀት /9-12/	7
	4.4.1 የመማሪያ ክፍሎች ስፋት በሜትር ካሬ	7
	4.4.2 የአስተዳደር ህንፃ /ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ	8
	4.4.3 የተማሪዎች መፀዳጃ	8
	4.4.4 የቤት መፅሐፍት ህንፃ /ብሎክ/	9
	4.4.5 የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ቤተ መከራ ክፍል /ህንፃ/	10
	4.4.5.1 የፊዚክስ፣ ላቦራቶሪ ክፍል /ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ	10
	4.4.5.2 የኬሚስትሪ ላቦራቶሪ ክፍል /ብሎክ/	10
	4.4.5.3 የባዬሎጂ ላቦራቶሪ ክፍል/ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ	10
	4.4.5.4 የሂሳብ ክፍል ብሎክ ስፋት በካሬ ሜትር	10
	4.4.5.5 ከሳይንስ ውጪ ለሚሰጡ ትምህርቶች የሚገለግሉ ቁሳቁሶች የሚቀመጡበት ክፍሎች	11
	4.4.6 የመሰብሰቢያ አዳራሽ /ብሎክ/	11
	4.4.7 የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል	11
4.5	ለተለያዩ ክፍሎች አስፈላጊ የሆኑ ፈርኒቸሮችና ቁሳቁሶች	12
	4.5.1 የመማሪያ ክፍል	12
	4.5.2 የላቦራቶሪ ክፍል	12
	4.5.3 የሂሳብ ትምህርት ክፍል	13
	4.5.4 የቢሮ ፈርኒቸሮችና ቁሳቁሶች	13
	4.5.5 ለሁለተኛ ደረጃ ትምህርት የሚያስፈልጉ የሰውነት ማሳልመሻና ስፖርት ትምህርት ቁሳቁስ	14
	4.5.6 ለመማር ማስተማር ሂደት ድጋፍ ሰጪ የሆኑ ልዩ ልዩ አገልግሎት መስጪያ ክፍሎች የሚስፈልጉ ቁሳቁሶች	18
	4.5.6.1 ቤተ መፅሐፍት	18
	4.5.7 ICT ማዕከል	21

4.5.8	ትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል	21
4.5.8.1	የቢሮ ዕቃዎችና መሳሪያዎች	21
4.5.8.2	የእጅ መሳሪያዎች	22
4.5.9	የመጀመሪያ ህክምና እርዳታ	23
4.5.10	የመምህራንና ተማሪዎች መዝናኛ ክብብ	24
4.5.10.1	የመምህራንና የሠራተኛና ክብብ	24
4.5.10.2	የተማሪዎች መዝናኛ ክብብ	24
4.5.11	የአዳራሽ አጠቃቀም	25
4.6	ለየትምህርቱ ዓይነቱ የሚያስፈልጉ መሳሪያዎች	25
4.6.1	ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች	26
4.7	የተማሪ መፅሐፍት ጥምርታ	27
4.8	የተማሪ ክፍል ጥምርታ	27
4.9	የሰው ኃይል ምደባ	27
4.9.1	የመምህራንና የሠራተኞች ተፈላጊ የትም/ደረጃ	27
4.9.2	የልዩ ትምህርት መምህራንና የሠራተኞች ድልድል	29
5	የማስተማሪያ ዘዴ	30
6	የሁለተኛ ደረጃ መምህር ፕሮፋይል	30
6.1	ከሁለተኛ ደረጃ መምህራን የሚጠበቁ ባህሪ	31
7	የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ ፕሮፋይል	32
8	የማስተማር መማር ሂደት መመሪያዎች	32
8.1	የትምህርት አመራርና አስተዳደር መመሪያዎች	33
9	የሁለተኛ ደረጃ የትምህርት ፕሮግራም አደረጃጀት	34
9.1	የትምህርት ዓይነቶች የክፍለ ጊዜ ስርጭት	35
9.1.1	በመጀመሪያ ሳይክል /9-10/ የሚሰጡ የትም/ዓይነቶችና የክፍለ ጊዜ ብዛት	35
9.1.2	በሁለተኛ ሳይክል /11-12/ የሚሰጡ የትም/ዓይነቶችና የክፍለ ጊዜ ብዛት	36
10	የትምህርት ወቅት	38
10.1	የት/ቤት ሰዓት	38
10.2	የተጓዳኝ ትምህርት	39
11	የመረጃ አያያዝና ፍሰት	40
12	የትምህርት ደረጃ ምዘናና ማጠናቀቂያ መረጃ	41
13	በማረጋገጫ የውስጥ የትም/ማስረጃዎች	42
14	የት/ቤት ፣የአካባቢ ማህበረሰብ /ኮሙኒቲ/ እና የወላጅ ግንኙነት	42

1. መግቢያ

የአንድ አገር ሥልጣንና ዕድገት ሊገነባ የሚችለው አገሪቱ ባላት የተማረ የሰው ሀይል መሰረት መሆኑ ግልፅ ነው። የመልካም አስተዳደርና ፈጣን የልማት ስትራቴጂን ተግባራዊ የሚያደርግ፣ የህዝብና የሀገር ችግሮችን ለመፍታት የተዘጋጀና ሀላፊነት የሚሰማው ከተፈጥሮ ተጽዕኖ በተግባር ለመላቀቅ የተዘጋጀ የማምረትና የመመራመር አቅሙ የዳበረ ዜጋ ለማዘጋጀት የሚያስችል የአጠቃላይ የትምህርትና ሥልጠና ፖሊሲ ተቀርጿል። የትምህርት ፖሊሲውን መሰረት በማድረግ በአገሪቱ ውስጥ ሊኖር የሚገባውን የትምህርት እንቅስቃሴ እንዴት መካሄድ እንዳለበት፣ ምን ምን ዓላማዎች ሊኖሩት እንደሚገቡ በትምህርት ፖሊሲው ተካተዋል...

ይኸ የተቀረጸው የትምህርትና ስልጠና ፖሊሲ ውጤታማ እንዲሆን ደግሞ የትምህርቱ እንቅስቃሴ ጥራት በየወቅቱ መለካት መቻል አለበት። ለዚህም የኢትዮጵያ ፊደራላዊ ዲሞክራሲያዊ መንግሥት የትምህርት ሚኒስቴር ፖሊሲውን መሰረት በማድረግ በ1987ዓ.ም. የትምህርት ስታንዳርድ ለየእርከኑ አዘጋጅቶ ተግባራዊ ማድረጉ የሚታወስ ነው። በዚህ ስታንዳርድ አማካኝነት ትምህርት ሚኒስቴር በአገሪቱ ውስጥ ያለውን የትምህርት እንቅስቃሴ ጥራት ለማስጠበቅ አስፈላጊ ጥረት አድርጓል። በአሁኑ ወቅትም ይኸንን የትምህርት ስታንዳርድ አገሪቱ ካለችበትና ከደረሰችበት የኢኮኖሚና ማህበራዊ ሁኔታዎች አንፃር ማሻሻል አስፈላጊ በመሆኑ ይኸ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ስታንዳርድ ተሻሽሎ ቀርቧል።

2 ዓላማ

ይኸ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ስታንዳርድ የሚከተሉት ዋና ዋና ዓላማዎች ይኖሩታል።

- በተማሪው ላይ ለማምጣት የተፈለገውን ባህሪ በግልፅ ለማስቀመጥና ለመለካት እንዲቻል፤
- በትምህርት ቤቱ መሟላት የሚገባቸው ቁሳቁሶችንና ፋሲሊቲዎችን ለመወሰን፤
- የትምህርት ቤቱና የአካባቢ ህብረተሰብ ግን ኘነት ይበልጥ ለማጠናከር፤
- በትምህርት ቤቱ ሊኖር የሚገባውን የሰው ኃይል ለመወሰን፤

- የትምህርት ቤቱ አካባቢያዊ ሁኔታዎች ከትምህርቱ አንቅስቃሴ አመቺነት አንጻር ምን መምሰል እንደሚገባቸው በግልፅ ለማስቀመጥ ነው።

3 የሁለተኛ ደረጃ የትምህርት ሥርዓት መዋቅር

በትምህርትና ሥልጠና ፖሊሲ መሰረት የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት በሁለት ሳይክል ተከፍሎ የሚሰጥ ሲሆን በመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ከ9ኛ- 10ኛ ክፍል በሁለተኛ ሳይክል ደግሞ ከ11ኛ-12ኛ ክፍል የሚሰጥ ነው።

3.1 በ2ኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል እድሜያቸው 15 ዓመትና ከዚያም በላይ ለሆናቸው የአጠቃላይ ትምህርት የሚሰጥ ሲሆን በሚከተሉትን ነጥቦች ላይ ትኩረት ያደርጋል።

- በዚህ እርከን የሚሰጥ ትምህርት ተማሪው በአግባቡ ትምህርቱን እንዲረዳው፣ ያለውን የግል ተስጥኦውን ተረድቶ የወደፊቱን ፍላጎቱን እንዲገነዘብና ለቀጣዩ ትምህርት የሚስማማውን የትምህርት መስክ እንዲመርጥ የሚያዘጋጀው ነው ።
- በዚህ ሳይክል የሚሰጠው የአጠቃላይ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ማጠናቀቂያ ነው።

3.2 በ2ኛ ደረጃ ሁለተኛ ሳይክል ትምህርት እድሜያቸው 17 ዓመትና ከዚያም በላይ ለሆኑ ከአጠቃላይ ትምህርት ጋር ተዛምዶ የሚሰጥና ተማሪዎች በቂ ችሎታና ክህሎቶች ገብይተው እንዲጨርሱና ለከፍተኛ ትምህርት በብቃት እንዲዘጋጁ የሚያደርግ ነው።

የልዩ ፍላጎት ትምህርትም የመደበኛውን ትምህርት መዋቅር የሚከተል ነው። ነገር ግን በአካልና በአእምሮ ችሎታ ችግር ምክንያት ለመደበኛ ትምህርት ታስቦ የወጣውን እርከን ከሌሎች ተማሪዎች በእኩል መዝለቅ አይችሉም። በሌላ በኩል በጣም የመጠቁ ችሎታ ያላቸው ተማሪዎች ደግሞ የተለየ ችሎታ በሚያሳዩበት ትምህርት ዓይነት እንዲገፉበት ሁኔታዎች ማመቻቸት ያስፈልጋል።

በመሆኑም በእነዚህ ሁለት የተለያዩ ባህሪያት ያላቸው ወጣቶች ችሎታ ያለው መምህር ተመድቦ ተጨማሪ እገዛ እንዲያደርግላቸው ይደረጋል። ስለሆነም በተለያዩ

ዘርፎች ላይ የሚገኙት ልዩ ትምህርት ለሚያስፈልጋቸው ተማሪዎች በአብዛኛው በሚከተሉት የትምህርት እርከኖች ሊሳተፉ ይችላሉ።

	የልዩ ፍላጎት ትምህርት ወጣቶች	የትምህርት እርከን	
		9-10	11-12
1	ማየት የተሳናቸው	ይሳተፋሉ	ይሳተፋሉ
2	የስሜት መረበሽ ያለባቸው	እንደሁኔታው	እንደሁኔታው
3	መናገር የተሳናቸው	ይሳተፋሉ	ይሳተፋሉ
4	የአካል ጉዳት ያለባቸው	ይሳተፋሉ	ይሳተፋሉ
5	ተደራራቢ ጉዳት ያለባቸው	እንደ ሁኔታው	እንደ ሁኔታው
6	የጎዳና ላይ ተዳዳሪ	ይሳተፋሉ	ይሳተፋሉ
7	ልዩ ተስጥኦ ያላቸው	ይሳተፋሉ	ይሳተፋሉ
8	መስማት የተሳናቸው	ይሳተፋሉ	ይሳተፋሉ

4. የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት አደረጃጀት

4.1 የቦታ አመራረጥ መመዘኛዎች

ጥራት ያለው የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ለማስፋፋት ት/ቤቶቹ ለመማር ማስተማር ሂደት ምቹ መሆን አለባቸው። ከዚህ አንጻር አንድ ት/ቤት የሚከተሉትን መሰፈርቶች ማሟላት አለበት።

- ተማሪዎች ተመላልሰው ሊማሩ የሚችሉበት ሆኖ ከተማሪዎች መኖሪያ ክልል አማካይ ርቀት ከ3-5 ኪሎ ሜትር ያልበለጠ፤ /እንደየ ክልሉ ተጨባጭ ሁኔታ ሊለያይ ይችላል/
- የመኪና መንገድ፣ መገናኛ ያለው ወይም ከመገናኛ መንገድ ቅርበት ያለው፤
- የአካባቢውን ጸጥታ ከሚያውኩ ከትራፊክ መጨናነቅ፣ ከመጠጥ ቤቶች፣ ከገበያ ፣ከወንዝ፣ ከጫት መቃሚያ ቤቶች፣ ከሙዚቃ ቤቶች የራቀ፤
- የት/ቤቱ ግቢ ወጣ ገባ ያልበዛበት ወይም ሜዳማ የሆነ ቦታ ያለው፤
- ለትምህርት ኘሮግራም ማስፈጸሚያ የሚሆን በቂና ተስማሚ የእስፖርትና የጓሮ አትክልት ቦታ ያለው ፤
- የመሬቱ አቀማመጥ ለጎርፍ ፤ ለፍሳሽ ለከባድ ንፋስና ለአባራ ያልተጋለጠ፤

- የውኃ የመብራትና ስልክ አገልግሎት ያለው፤

4.2 የምድረ ግቢው ገጽታ አደረጃጀት

የሚቋቋሙ ት/ቤቶች በተማሪዎች የመማርና የማስተማር ውጤቶች ላይ ተፅዕኖ ከሚያስከትሉ ነገሮች ነፃ መሆን አለባቸው። አንድ ት/ቤት የሚከተሉት ገጽታና አደረጃጀት ይኖሩታል።

- ለመማሪያና ለተለያዩ አገልግሎቶች የሚውሉ ብሎኮችና ክፍሎች እንደ ሥራ ቅርብታቸውና አገልግሎታቸው የተሰሩ፤
- የህንፃዎች አደረጃጀት የምድረ ግቢውን ውበት አጠባበቅ ግምት ውስጥ ያስገባ ሆኖ የመኪና ማቆሚያና የእግር መንገዶች እንደ አስፈላጊነቱ የተሠራለት ፤
- የመዝናኛ መጫዎቻ ቦታዎች / ሜዳዎች/ ያሉት
- በአጥር የተከለለና የተከበረ፤
- ከክፍል ውጭ ለ ሚሰጡ ትምህርቶች /እርሻ ፤ እስፖርት . . / ተመጣጣኝ ቦታ በግቢው ውስጥ ያሉት ፤
- በአጠቃላይ የህንፃዎች አደረጃጀትና የመንገዶች አቀማመጥ ለትምህርት አሰጣጥ አመቺና መስገብ ያለው ይሆናሉ።

4.3 የምድረ ግቢው ስፋት

አንድ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ሊኖረው የሚገባው የምድረ ግቢው ስፋትና መጠን አንደተማሪዎች የዕድገት ደረጃና የእንቅስቃሴ ሁኔታ የተለያዩ ትምህርት ኘሮግራሞች ሊያቅፍ ስለሚችል ከ30,000 – 60,000 ሜትር ካሬ ስፋት ያለው ቦታ ይኖረዋል። ሆኖም በከተማና በገጠር እንደየሁኔታው ሊለያይ የሚችል ሲሆን በገጠር የትምህርት ቤቶችን የውስጥ ገቢ ለማጠናከር እንዲቻል የተቀመጠው አሐዝ ባለበት የሚቀጥል ይሆናል። ነገር ግን በከተማ ካለው የቦታ ጥበት አኳያ የት/ቤቶች ህንፃዎች ፎቆች ሊሆኑ እንደሚችሉ እና እንዲሁም የእስፖርት ማዘውተሪያ ቦታዎች ከአንድ አገልግሎት በላይ እንዲሰጡ ተደርገው ይሠራሉ።

4.4 የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ሕንፃ አደረጃጀት (ከ9-12 ክፍል)

- የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ሕንፃ እንደየባህሪያቸው ተለያይተው የተሰሩና ለጤናማ የመማር ማስተማር ሂደት በዕቅድ፣ በአቅምና ለብዙ አካባቢዎች በማዕከልነት ተሰባስበው የሚገለገሉበት ስለሚሆን ከብሎኬት፣ ከሸክላ ወይም ከድንጋይ እንደ አካባቢው የአየር ንብረትና የማቴሪያል አቅርቦት እየታየ ሊሰራ ይችላል።
- የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ህንጻዎች ልዩ ፍላጎት ላላቸውና ለአካል ጉዳተኞች ምቹ ይሆናሉ።
- የሕንፃው አደረጃጀትም በተመለከተ አንድ ወጥ በመሆኑ ከ9-12 ወይም በተናጠል ከ9-10 እና ከ11-12 ተብሎ እንደየእድገት ደረጃው ሊዋቀር ይችላል።

የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤቶች (9-12) የህንጻዎች አደረጃጀት እንደየፕሮግራሙ ሁኔታ ተፈላጊ የሆኑ የሚከተሉት ህንፃዎች ይኖሩታል።

4.4.1. የመማሪያ ክፍሎች ስፋት በሜትር ካሬ

- እንደ የመማሪያ ክፍል ለ40 ተማሪዎች የሚበቃ ሆኖ መጠኑ $7.20 \times 6.40 = 46.08$ ካ.ሜ ይሆናል።
- በጥቅሉ ባለ አራት የመማሪያ ክፍል የብሎኬ መጠን $7.10 \times 29.80 = 211.58$ ይሆናል።
- የመማሪያ ክፍሎችና ብሎኮች ትምህርት ቤቱ በሚኖረው የተማሪ ብዛት እና በአካባቢው የአየር ፀባይ መሰረት የሚወሰን ሲሆን የትምህርቱን ሥራ በአግባቡ ለመምራትና ውጤታማ የማስተማርና መማር ሂደት ለማካሄድ እንዲቻል የቤቱ ቁመትና የመስኮቶቹ ስፋት ግንዛቤ ውስጥ መግባት አለበት። አንድ ትምህርት ቤት ከ3000 ተማሪዎች በላይ ማስተናገድ የለበትም።

4.4.2 የአስተዳደር ሕንፃ /ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ

ተ.ቁ	ክፍል/ቢሮ	መጠን/ስፋት	
1	የርዕስ መምህር ቢሮ	355×3.53=12.53	
2	ም/ ርዕስ መምህርት ቢሮ	3.55×3.53=12.53	
3	የአስተዳደር ቢሮ	3.55×3.53=12.53	
4	የመዘክር ክፍል	3.55×3.53 =12.53	
5	የፀሐፊ ቢሮ	3.00×3.53=10.59	
6	የመምህራን ማረፊያ	3.70×7.60=28.12	
7	የመጀመሪያ ህክምና እርዳታ ክፍል	3.53×4.20=14.83	
8	የመቆያ ቦታ	1.80×2.30=4.14	
9	ንብረት ክፍል	555×6.70=37.19	
10	ዕዳት ሠራተኛ ክፍል	14.85×1.2=17.82	
11	መጻፍኛ ቤት	2.15×2.85=6.13	
12	2 የጥበቃ ቤት (እንደየ ት/ቤቱ ሁኔታ ይወሰናል)	2.45×2.45=6.00	
13	የሜይንዲስሪቢዩሽን / የኤሌክትሪክ ዋና ማከፋፈያ / ያለበት ክፍል	1.00×1.48=1.48	
	ባጠቃላይ የብሎክ መጠን	22.40×7.10=159.04	

4.4.3 የተማሪዎች መጻፍኛ

የወንድና የሴት መጻፍኛ ቤቶች ፊትና ጀርባ ሆነው የሚሠሩ ሲሆን፤

4.4.3.1 የወንዶች ደረቅ መጻፍኛ ቤት / ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ

- ባለ 8 ቀዳዳ ደረቅ ሽንት ቤት የአንዱ ሽንት ቤት መጠን 0.90×1.2 ሲሆን በጥቅሉ የብሎኩ መጠን 5.30×4.2=22.26 መሆን አለበት፡፡
- የእጅ መታጠቢያ ቧንቧ ይኖረዋል፡፡

4.4.3.2 የሴቶች ደረቅ መጻፍኛ ቤት / ብሎክ/

- ከላይ በተራ ቁጥር 4.4.3.1 አንደተጠቀሰው መጠኑ እኩል ነው

• የእጅ መታጠቢያ ሲንቧ ይኖረዋል።

4.4.4_የቤተ መጻሕፍት ሕንፃ / ብሎክ/

➢ የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት የቤተመጻሕፍት ሕንፃ ስፋት የሚወሰነው በዓመቱ ውስጥ ከሚመዘገቡት የተማሪዎች ቁጥር ከ5-10 በመቶ በአንድ ጊዜ ሊያስተናግድ በሚችል ሆኖ።

መጻሕፍት በሚመደቡበት ወቅት 10 በመቶ ልብወለድና 90 በመቶ ደግሞ ማጣቀሻ መጻሕፍት ይመደባሉ።

በአጠቃላይ ለሁሉም ት/ቤቶች ለአንድ ተማሪ በአማካኝ ከ4 እስከ 5 መጻሕፍት እንዲደርሳቸው ታስቦ ቤተ መጻሕፍቱ መደራጀት አለበት።

በሁለተኛ ደረጃ የሚቋቋም ቤተመጻሕፍት የሚከተሉትን የሥራ ክፍሎች ሊኖሩት ይገባል።

- የተማሪዎች የማንበቢያ ክፍል 10 ሜትር x 20 ሜትር = 200 ካሬ ሜትር፤
- የመጻሕፍት ማዋሻና መቀበያ ስፍራ 30 ካሬ ሜትር፤
- የአዳዲስ መጻሕፍትና መፅሔቶች ማስተዋወቂያ ስፍራ 9 ካሬ ሜትር
- የመምህራና ሠራተኛ ማንበቢያ ክፍል 20 ካሬ ሜትር ይኖሩታል፤

የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ቤተመጻሕፍት ሕንፃ ፣ የሠራተኞች ክፍሎችን፣ ማንበቢያ፣ መጻሕፍት ማስቀመጫ ክፍሎች እንዲሁም የት/ቤቱ ተማሪዎች በአግባቡ ማስተናገድ የሚችል ሆኖ መደራጀት አለበት።

የተማሪዎች ብዛት	የቤተመጻሕፍት ሠራተኞች ብዛት		የቤተመጻሕፍቱ ማንበቢያ ክፍል			ቤተመጻሕፍቱ ውስጥ ሊኖሩ የሚገቡ የመጻሕፍት ብዛት	
	የሠለጠነ ባለሙያ	ረዳት ሠራተኛ	የወለሉ ስፋት በአንድ አካባቢ	በአነስተኛ ግምት መቀመጫዎች	የንባብ ክፍሎች	ዓይነት	ብዛት
200-400	1	1	1ካሜ	50	1	500	1,000
401-500	1	1	1ካሜ	60	1	1,200	2,500
501-1200	1	1	1ካሜ	75	1	2,500	5,000
1201-2500	1	1	1ካሜ	100	1	5,000	10,000

2501-3000	2	1	1ካሜ	100	2	7,500	15,000
3000 በላይ	3	2	1ካሜ	100	2	10,000	20,000

4.4.5. የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ቤተ መከራ ክፍል /ህንፃ/

ለፊዚክስ፣ ለኬሚስትሪና ለባዮሎጂ የሳይንስ ትምህርቶች ልዩ ልዩ ኬሚካሎች፣ አፓራተስና ኢኩፕመንት የሚያገለግሉ ዕቃዎች የሚቀመጡበት ስቶርና መምህሩ ትምህርቱን ከማቅረቡ በፊት ልምምድ የሚያደርግበት የዝግጅት ክፍል እንዲሁም ተማሪዎች የሚለማመዱበት የዲሞኔስትሬሽን ክፍል ያስፈልጋል።

4.4.5.1 የፊዚክስ ላብራቶሪ ክፍል/ ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ

ተ.ቁ	ክፍል	መጠን	መግለጫ
1	ዲሞኔስትሬሽን ክፍል	$17.70 \times 5.85 = 102.55$	
2	ዝግጅት ክፍል	$2.40 \times 5.80 = 13.92$	
3	ስቶር	$3.30 \times 5.80 = 19.14$	
4	በአጠቃላይ የብሎኩ መጠን	$24.44 \times 6.25 = 152.75$	

4.4.5.2 የኬሚስትሪ ላብራቶሪ ክፍል/ ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ

ተ.ቁ	ክፍል	መጠን	መግለጫ
1	ዲሞኔስትሬሽን ክፍል	$17.70 \times 5.85 = 102.55$	
2	ዝግጅት ክፍል	$2.40 \times 5.80 = 13.92$	
3	ስቶር	$3.30 \times 5.80 = 19.14$	
4	በአጠቃላይ የብሎኩ መጠን	$24.44 \times 6.25 = 152.75$	

4.4.5.3 የባዮሎጂ ላብራቶሪ ክፍል ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ

ተ.ቁ	ክፍል	መጠን በሜትር	መግለጫ
1	ዲሞኔስትሬሽን ክፍል	$15. \times 5.55 = 87.75$	
	ዝግጅት ክፍል	$2.4 \times 2.86 = 6.86$	

	ስቶር	$3.3.30 \times 2.85 = 9.4$	
	አጠቃላይ የብሎክ መጠን	$6 \times 18 = 108$	

4.4.5.4 የሂሳብ ክፍል ብሎክ/ ስፋት በሜትር ካሬ

	ሂሳብ ክፍል		
1	ክፍል	$6.92 \times 7.26 = 50.24$	

4.4.5.5 ከሳይንስ ውጪ ለሚሰጡ ትምህርቶች የሚያገለግሉ ቁሳቁሶች የሚቀመጡበት ክፍሎች

ከሳይንስ ውጪ ለሆኑ የሶሻል ሳይንስ ትምህርቶች እንደ ታሪክ፣ ጂኦግራፊ፣ ኢኮኖሚክስ፣ የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ፣ የቴክኒካል ድሮዊንግም ትኩረት ስለሚሰጣቸው ለእነዚህ ትምህርቶች የሚያገለግሉ ቁሳቁሶች የሚቀመጡበት የየራሳቸው ክፍል እንዲኖራቸው ይደረጋል።

ተ ቁ	ክፍል	መጠን በሜትር	መግለጫ
1	አይሲቲ	$8 \times 7 = 56$	ከ9ኛ - 12ኛ
2	የሳትላይት	$4 \times 4 = 16$	ከ9ኛ - 12ኛ
3	አይቲ	$8 \times 7 = 56$	ለመሰናዶ ብቻ
4	የቴክኒካል ድሮዊንግ	$8 \times 7 = 56$	ለመሰናዶ ብቻ

ማሳሰቢያ፡

- 1/ ከላይ ከ1 እስከ 4 የተጠቀሱት ክፍሎች ብዛት እንደ ተማሪዎች ብዛት ይወሰናል።
- 2/ በአይሲቲ ክፍል ውስጥ መኖር የሚገባው የኮምፒውተር ብዛት እንደ ተማሪው ብዛት የሚወሰን ይሆናል።

4.4.6 የመሰብሰቢያ አዳራሽ /ብሎክ/

አንድ የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ለመምህራንና ለተማሪዎች መሰብሰቢያ የሚያገለግል መጠን $16.25 \times 26.20 = 425.75$ ካሬ ሜትር ስፋት የሆነ አዳራሽ ሊኖረው ይገባል። አዳራሹ የተሟላ ፋሲሊቲ ይኖረዋል።

4.4.7 የትምህርት ማበልጸጊያ ማዕከል

አንድ የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎች ችሎታቸውንና ዝንባሌያቸውን የሚፈትሹበት አንድ ወርክሾፕ 12 ሜ × ሜ 8»=96 ሜ .ካ እና ስቶር 11 ሜ X 9 ሜ»=99».ካ ሜ ያለው የትምህርት ማበልጸጊያ ማዕከል ሊኖረው ይገባል።

4.5 ለተለያዩ ክፍሎች አስፈላጊ የሆኑ ፈርዲናንዶችና ቁሳቁሶች

የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት የመማሪያ ክፍሎች፣ቤተሙከራ፣ቤተመጽሀፍት፣ቢሮዎች፣ የሂሳብ ትምህርት ክፍል ፣የትምህርት ማበልጸጊያ፣ የአይሲ.ቲ ማዕከሎች፣ የመጀመሪያ ህክምና ዕርዳታ፣ የሰውነት ማሳልመሻ፣ ደረጃቸውን በጠበቁ ቁሳቁሶች ተሟልተው መገኘት አለባቸው።

4.5.1 የመማሪያ ክፍል

ተ.ቁ	መጠን በሴንቲ ሜትር					
	የመሣሪያው ዓይነት	ብዛት	ርዝመት	ወርድ	ቁመት	ምርመራ
1	/ወንበርና ጠረጴዛ/	20	55	100	74	በ1 ደብዳቤ 2 ተማሪዎች የሚያስቀምጥ
2	ጠረጴዛ	1	80	120	74	የመምህሩ
3	ወንበር	1	40	56	78	የመምህሩ
4	አርምቺየር	40	35	35	77	የተማሪው
5.	የጠመኔ ሰሌዳ	-	5	1.20		ለአንድ መማሪያ ክፍል
6.	ማስታወቂያ ሰሌዳ	1	-	1.2	2.20	

4.5.2 የላብራቶሪ ክፍል

ተ.ቁ	የእቃው ዓይነት	ብዛት			መጠን በሴንቲ ሜ.		
		ፊዚክስ	ባዮሎጂ	ኬሚስትሪ	ስፋት	ወርድ	ቁመት
1	በርሬይማ ስቱል	42	42	42	32	-	54
2	የመምህሩ ወንበር	1	1	1	40	56	78
3	የመምህር ጠረጴዛ	1	1	1	120	60	75
4	የመምህሩ ዲሞንስትሬሽን ጠረጴዛ	1	1	1	80	220	85
5	የተማሪዎች አግዳሚ ጠረጴዛ	20	20	20	55	110	82

6	ቀምሳጥን:						
	- ላይ	4	4	4	120	40	110.2
	- ታች	4	4	4	120	60	82.2
7	ማሳያ ቁምሳጥን						
	- ላይ	1	1	1	120	40	67.7
	- ታች	1	1	1	120	50	82.6

4.5.3 የሂሳብ ትምህርት ክፍል ፊርማዎችና ቁሳቁሶች

ተ. ቁ.	የዕቃው ዓይነት	መጠን በሴንቲ ሜትር			
		ብዛት	ርዝመት	ወርድ	ቁመት
1	ካፕ ቦርድ	1	120	50	200.4
2	ጠመኔ ሰሌዳ	1	240	-	120
3	የግራፍ ሰሌዳ	1	120	-	120
4	ማስታወቂያ ሰሌዳ	1	120	-	120
5	የመምህሩ ወንበር	1	40	56	78
6	የመምህሩ ጠረጴዛ	1	60	120	75
7	የተማሪ ደስክ	20	110	55	75
8	የተማሪ ወንበር	40	40	56	78
9	ፋይሊንግ ካቢኔት	1	45	60	130

4.5.4 የቢሮ ፊርማዎችና ቁሳቁሶች

ተ. ቁ.	ዓይነት	መጠን			ርዕስ መም ቢሮ	መም ህራን	አስተ. ክፍል	ዕቃ ቤት ግምጃ	ምርመራ
		ስፋት	ወርድ	ቁመት					
1	ባለ መደገፊያ ወንበር	40	56	78	1	-	1	1	
2	ወንበር(መደገፊያ የሌለው)	40	56	78	4	5-20	6	3	

ተ. ቁ	ዓይነት	መጠን			ርዕስ መም ቢሮ	መም ህራን	አስተ. ክፍል	ዕቃ ቤት ግምጃ	ምርመራ
		ስፋት	ወርድ	ቁመት					
3	የቢሮ ዴስክ ባለ ኪስ	80	160	74	1	-	2	1	
4	የመስብሰቢያ ጠረጴዛ	80	150	74	1	2-6	1	-	
5	ካኻሮድ	40	120	100	4	-	6	2	ባለ 9 ተካፋዮች
6	ካኻሮድ	40	120	200	-	2-6	2	-	ባለ 9 ተካፋዮች
7	ፋይል ካብኔት	45	62	135	1	2-6	1	1	ባለ አራት ተካፋዮች
8	ታይፒስት ወንበር	40	40	77	1	-	1	1	
9	ታይፒስት ዴስክ	50	75	65	1	-	1		
10	ሸልፍ	120	40	200	-	-	2	8	
11	የኮት መስቀያ		-	-	1	3	1	-	የግድግዳ
12	ጠመኔ ሰሌዳ	500	120	-	-	1	-		-
13	ማስታወቂያ ሰሌዳ	120	120	-	2	1	1	1	-
14	ቆሻሻ ማጠራቀሚያ	-	-	-	1	1	1	1	-
15	የፋይል ማቅረቢያ ትሪ	-	-	-	2	-	2	-	
16	ኮምፒውተር	-	-	-	1	-	1	1	
17	ፕሪንተር	-	-	-	1		1		
18	ፎቶ ኮፒ ማሻን	-	-	-	1				

4.5.5 ለሁለተኛ ደረጃ ትም/የሚያስፈልጉ የሰውነት ማኅልመሻ ስፖርት ትምህርት ቁሳቁሶች የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት በቀለም ትምህርት ላይ የተመሰረተ ዕውቀት ብቻ ሳይሆን በአካልና በመንፈስ የዳበረ ዜጋ በማፍራት ላይ ትኩረት ይሰጣል። ተማሪዎች በመደበኛ ክፍለ ጊዜ የቀሰሙትን የንድፈ ሀሳብ ትምህርት በተግባር ለማሳየት የሚከተሉትን የትምህርት መሳሪያዎች ት/ቤቱ አሟልቶ መገኘት አለበት።

ተ ቁ	የመሳሪያ ዓይነት	የክፍል ደረጃ	መጠን/ ክብደት	ብዛት	ምርመራ
1	ኳሶች				
1.1	እግር ኳስ	9-12	ቁጥር 5	10	1ገ80 ተማሪዎች
1.2	ቅርጫት ኳስ	9-12	ጁኒየር	6	
1.3	ቅርጫት ኳስ	9-12	ሲኒየር	6	
1.4	የእጅ ኳስ	9-12	መደበኛ ሲኒየር	10	
1.5	የመረብ ኳስ	9-12	መደበኛ ሲኒየር	10	
1.6	ከባድ ኳስ	9-12	4 ኪ.ግ	5	
1.7	ከባድ ኳስ	9-12	5 ኪ.ግ	5	
2	የአትሌቲክ መሳሪያዎች				ገ80 ተማሪዎች
2.1	- ጦር	9-12	600 ግራም	5	
2.2	- ጦር	9-12	700 ግራም	5	
2.3	- ዲስክስ	9-12	1.50 ኪ.ግ	4	
2.4	- ዲስክስ	9-12	1.75 ኪ.ግ	4	
2.5	- አሎሎ	9-12	5 ኪ.ግ	4	
2.6	-አሎሎ	9-12	5.5 ኪ.ግ	4	

ተ ቁ	የመሣሪያ ዓይነት	የክፍል ደረጃ	መጠን/ ክብደት	ብዛት	ምርመራ
2.7	የክፍታ ዝላይ ቋሚ በጥንድ	9-12	ክብረት የተሰራ	1	በት/ቤት
2.8	የክፍታ ዝላይ አግዳሚ	9-12		4	
2.9	-የሩጫ ሰዓት መቆጣጠሪያ	9-12	ኤሌክትሮኒክስ	6	
2.10	- የሩጫ ማስነሻ ሽጉጥ	9-12		2	
2.11	የሩጫ ማስነሻ ጥይት/በፖኬት/	9-12		4	4
2.12	- የሩጫ ማስነሻ ሳንቃ	9-12		1	
2.13	- የሪሌይ ቅብብል ላዎች	9-12	30ሣ ርዝመት	8	ከ50 ግራም ያላነሰ ክብደት ካለው እንጨት ወይም ስስ ቧንቧ የተሠራ
3	የጂምናስቲክ መሣሪያዎች	9-12			
3.1	- ቢም	9-12		1	
3.2	- ተደራራቢ ሣጥን	9-12	ባለ 5 ክፍል	1	
3.3	- በክ	9-12		1	
3.4	- የጂምናስቲክ ፈረስ ከነኮርቻው	9-12			
3.5	- ፍራሽ	9-12	1×3 ሜትር	3	
3.6	- ፍራሽ	9-12	1×6 ሜትር	2	
3.7.	-አግዳ ወንበሮች /ቤንች/	9-12		4	
3.8	- አግዳሚ ማዕዘን	9-12	ክብረት ካንኳ የሚሠራ	2	
3.9	- ነጠላ አግዳሚ ዘንግ	9-12	ከእንጨት የሚሠራ	1	የአገር ውስጥ

ተ ቁ	የመሣሪያ ዓይነት	የክፍል ደረጃ	መጠን/ ክብደት	ብዛት	ምርመራ
3.10	- ጥንድ አግዳሚ ዘንድ	9-12		1	" "
1.11	- መንጠሪያ ሣጥን	9-12		1	" "
3.12	ሌሎች				
3.13	ለመውጣትና ለመውረድ የሚያገለግሉ ገመዶች	9-12	8ሜትር ርዝመትና 7 ሣ.ሜ ውፍረት	5	
3.14	- የመዝለያ ገመድ	9-12	1.50 ሣ ሜ ርዝመት	20	
3.15	ለኢላማ መምታትና ለልዩ ልዩ መጫወቻ ማከናወኛ ኪሶች	9-12	ትናንሽ ኪሶች	20	ከኅላስቲክ
3.16	- የመምህሩ ቱታ	9-12	የሀገር ውስጥ	1	በዓመት
3.17	የመምህሩ ታኬታ	9-12		2	
3.18	- ፊሽካ	9-12		2	
3.19	- የኪስ መንፈያ ጠምኘ	9-12		2	
3.20	- የመረብ ኪስ መረብ	9-12		4	የአገር ውስጥ
3.21	የባስኬት ቦል ቋሚ ከነሳንቃውና ከነቀለበቱ በጥንድ	9-12		1	
3.22	- መለኪያ ሜትር	9-12	ባለ 25 ሜትር	1	
3.23	- መለኪያ ሜትር	9-12	ባለ 50 ሜትር	1	
3.24	የስፖርት ሹራብ /ማሊያ/ ከነቁምጣው	9-12		16	
4.1	- የእግር ኪስ ሜዳ	9-12	12×100=12,000	ካሬ. ሜ	የሩጫ መስመሮች ያጠቃልላል
4.2	- የቅርጫት ኪስ ሜዳ	9-12	28×16=448 ካ.ሜ		
4.3	- የእጅ ኪስ ሜዳ	9-12	42×22=924		

ተ ቁ	የመሣሪያ ዓይነት	የክፍል ደረጃ	መጠን/ ክብደት	ብዛት	ምርመራ
			ካ.ሜ		
4.4	- የመረብ ኳስ ሜዳ	9-12	20×11=220 ካ.ሜ		
4.5	- የክፍታና የርዝመት መዝለያ	9-12	20×15=420 ካ.ሜ		

4.5.6 ለመማር ማስተማር ሂደት ድጋፍ ሰጪ የሆኑ ልዩ ልዩ አገልግሎት መስጫ ክፍሎች የሚያስፈልጉ ቁሳቁሶች

4.5.6.1 ቤተ መጽሀፍት

➤ በቤተመጽሀፍት የሚገኙ የማዳመጫና የእይታ /የመስሚያና የማያ/መሣሪያዎች፤

- በሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት የሚሰጠው ትምህርት በተግባር የተደገፈ እንዲሆን ቤተመጽሐፍቶቹ የሚከተሉትን የማዳመጫና የእይታ መሳሪያዎች አሟልተው መገኘት አለባቸው፡

ዓይነት	መግለጫ
አትላስ	የካርታ መጻሕፍት
ሥዕሎች	ፎቶግራፎች ያጠቃልላል
ቻርቶች	ልዩ ልዩ አሃዛዊ መግለጫዎች የተመለከተ
ግሎፖች	ፊዚካል፣ ፖለቲካል . . . ወዘተ
ካርታዎች	በዓለም ፣ በአህጉር፣ በሪጅ፣ በሀገር
ጥቅል የፎቶግራፍ ፊልሞች	ጂኦግራፊ፣ ሣይንስ ትም/ዓይነቶች ቋንቋ . .

	ወዘተ
ስላይድ የፎቶግራፍ ፊልሞች ባለ ድምጽና ድምጽ የሌላቸው ተንቀሳቃሽ ፊልሞች	የጂኦግራፊ ፤ ሣይንስ ትም/ዓይነቶች
ቴኝ ሪከርድ	
የባህል መሣሪያዎች	የቴክኖሎጂ የአለባበስና ቅርጻ ቅርስ ስብስብ ያጠቃልላል

በአንድ የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት የሚቋቋም ቤተ መጻሕፍት የሚከተሉትን ዓላማዎች ይኖሩታል፡፡

- ወቅታዊ መጽሃፍት በተለያዩ መንገድ በማሰባሰብ ለአካባቢውና ለት/ቤቱ ማህበረሰብ በማቅረብ የንባብ ፍላጎትን ማዳበር፤
- ለትምህርት አገልግሎት የሚውሉ መጻሕፍትን በጥራትና በዓይነት በማቅረብ የተማሪዎችና የመምህራንን ዕውቀት ማበልጸግ፤
- ማንኛውንም የጥናትና ምርመራ ሥራዎችን ለማካሄድ በምንጭነት ማገልገል፤
- የመጻሕፍትና የቤተመጻሕፍት አጠቃቀም ዘዴዎችን ለማስተማር፤
- ትርፍ ጊዜን በንባብ ለማሳለፍ፡፡
- ለተማሪና ለመምህራን ተጨማሪ ዕውቀት የሚሰጡ መጻሕፍት (Supplementary books) በጥራትና በዓይነት ለማቅረብ፤
- ክግል ሀሳብ ይልቅ የጋራ አስተሳሰብን የሚያጎለብቱ ከጥላቻና ከአድሎአዊነት ይልቅ ትክክለኛ ምክንያቶችን የሚያስቀድሙ መጻሕፍት መርጦ በማቅረብ የህብረተሰብን ፍላጎትና አመለካከትን ማዳበር፤

➤ በ2ኛ ደረጃ በት/ቤት ውስጥ የሚቋቋም ቤተመጻሕፍት የሚከተሉትን ነጥቦች ማካተት አለበት፡፡

- የሚቋቋመው ቤተመጽሀፍት በአንድ አማካይና ምቹ ቦታ ማደራጀት፤
- ፀጥታና በቂ ብርሃን እንዲሁም ሰፊ የማንበቢያ ቦታ ያለው፤
- የመጻሕፍት ብዛትና ዓይነቶችም እንደ ትምህርት ዓይነቶችና ተማሪዎች ቁጥር ከፍ ያለ መሆን፤

- ቤተመጻሕፍት ተማሪዎችና መምህራን በሚያመቻቸው ሰዓት ማንበብ እንዲችሉ ክፍት እንዲሆን ማድረግ፤
 - ለዚህም ሥራውን የሚመራና ተማሪውን ከቤተመጻሕፍት ሥርዓት ጋር የሚያስተዋውቅ በሙያው የሰለጠነና ለሥራው ተመጣጣኝ የሰው ኃይል መኖር አለበት።
- አንድ ስታንዳርዱን የጠበቀ የሁለተኛ ደረጃ ቤተመጻሕፍት የሚከተሉትን ዋና ዋና ፈርኒቸሮችና ቁሳቁሶች ተግልተው መገኘት አለባቸው።

ተ.ቁ	ዓይነት	ብዛት	መጠን በሴንቲ.ሜ/	መግለጫ
	ከምፒዩተር	5		አንድ ኮምፒዩተር ለጽህፈት ቤቱ
1	መቀስ	2		መካከለኛ
2	የቀን መቁጠሪያ ማኅተም	1		
3	የቤተ መጻሕፍት ማኅተም	1		
4	ስቴንሰር	2		
5	የማኅተም መርገጫ	1		
6	ዴት ዱዬ ካርድ	-		
7	ማዋሻ ካርድ	-		
8	መቆጣጠሪያ ካርድ	-		
9	የመጻሕፍት ካርድ	-		
10	የመጻሕፍት መደገፊያዎች	100	13x10	
11	ማንበቢያ ጠረጴዛ	16	80x150x74	
12	ወንበር	80	35x35x77	
13	የካርድ ሣጥን	1	52x44x44	ባለ 12 መሳቢያ
14	የኃላፊው ጠረጴዛ	1	80x162x74	
15	የመጽሐፍት ማንጓዣ ጋሪ	1	60x100x80	
16	የኃላፊው ወንበር	1	40x56x78	
17	የጋዜጣ መደርደሪያ	1	-	

ተ.ቁ	ዓይነት	ብዛት	መጠን በሴንቲ.ሜ/	መግለጫ
18	የመጻሕፍት መደርደሪያ	1	95×40×105	
19	የመጻሕፍት ሸልፍ	1	120×40×200	
20	ጠመኔ ሰሌዳ	1	500×120	
21	ማስታወቂያ ሰሌዳ	1	120×120	
22	የግድግዳ ሰዓት	1		
23	ጠረጴዛ	1		
24	ፋይል ካቢኔት	1	45×62×35	
25	የጠረጴ ደወል	1		
26	ኮምፒውተር	1	—	—

ማሳሰቢያ፡

ከላይ በሰንጠረዥ ውስጥ የተካተት የቤተመጻሕፍት ግብአቶች በዝቅተኛ መጠን የተቀመጡ ሲሆን በትምህርት ቤት ያሉ ተማሪዎች ቁጥር ሲጨምር ግብአቶቹም በዛው ልክ ይጨምራሉ።

4.5.7 የICT ማዕከል

ለሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተማሪዎች የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ትምህርት መማሪያ ክፍል በተጨማሪ ከትምህርታቸው ጋር ተያያዥነት ያላቸውን መረጃዎች ማግኘት የሚያስችላቸው የICT ማዕከል (የኢንተርኔት አገልግሎት ማዕከል) ሊኖራቸው ይገባል። እስከ 1500 ተማሪዎች ላሉት ት/ቤት በአንድ ጊዜ 40 ተማሪዎችን ማስተናገድ የሚችል አንድ ማዕከል ሊኖረው ይገባል። ነገር ግን የተማሪዎች ብዛት በጨመረ ቁጥር የICT ማዕከል ብዛትም በዚህ ስሌት መሰረት ይጨምራል። የኮምፒውተር ብዛትም ለአንድና ተማሪ አንድ መሆን ይኖርበታል።

4.5.8 የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል

በሁለተኛ ደረጃ የሚሰጠው ትምህርት ደረጃውን ጠብቆ ተጨባጭ የሆነ ትምህርት እንዲሆን በትምህርት መርጃ መሳሪያዎች መደገፍ አለበት። እነዚህን መሳሪያዎች ገዝቶ

ለሚሟሟት የትምህርት ቤቱ አቅም ስለማይፈቅድ እነዚህ መሳሪያዎች በአካባቢ ከሚገኙ ቁሳቁሶች መሰራት ስላለባቸው ይህንኑ ለማሟሟት የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከላት ከፍተኛ ማህንድስና ሊጫወቱ ይችላሉ። በመሆኑም በሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች በሚገባ መደራጀት አለባቸው።

ከዚህ አኳያ የመማር ማስተማሩን ሂደት ይበልጥ ውጤታማ ለማድረግ ለተለያዩ የትምህርት ዓይነቶች የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሳሪያዎችን በተፈለገው ዓይነትና ጥራት እንዲሁም ብዛት ለማዘጋጀትና ለሚሟሟት የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከላት የሚከተሉት ዕቃዎችና መሳሪያዎች ሊሟሉላቸው ይገባል

4.5.8.1 የቢሮ ዕቃዎች

የዕቃው ዓይነት	ብዛት
ወንበር	3
ጠረጴዛ	3
መደርደሪያ ለመሳሪያዎች	1
መደርደሪያ ለዕቃዎች	1
ጠመኔ ሰሌዳ	1
የእንጨት መሥሪያ ቤንች	2
የብረት መሥሪያ ቤንች	2
የማስታወቂያ መለጠፊያ ሰሌዳ	1

4.5.8.2 የእጅ መሳሪያዎች

ተ.ቁ	የዕቃው ዓይነት	ብዛት	መግለጫ
1	ስክሩ ድራቭር	2	
2	አግድም ቆራጩ መጋዝ	2	
3	የብረት መቁረጫ መጋዝ	2	
4	መላጊያ ትልቁ	2	
5	መላጊያ ትንሹ	2	
6	ተጠቅላይ ሜትር	2	ባለ3 ሜትር
7	ቲ-ስኳር	2	
8	ትራይ ስኳር	2	
9	ድሮዊንግ ኢንስትሩመንት	8	
10	ኘሮትራክተር	2	

ተ.ቁ	የዕቃው ዓይነት	ብዛት	መግለጫ
11	ትራንግል ሂሳብ ፕላስቲክ	4	30፣60፣90
12	ትራንግል ሂሳብ ፕላስቲክ	4	45፣90
13	የብረት መሰርሰሪያ	2	
14	የእንጨት መሰርሰሪያ	2	
15	የእንጨት ሞረድ	4	
16	የወረቀት መቁረጫ	2	61x51 ሳ.ሜ ተለቀ
17	ትልቁ የብረት መሳሪያ ሞርሳ	2	
18	ትንሽ የእንጨት መሳሪያ ሞርሳ	2	
19	የብረት መሞረጃ ሞረድ	4	
20	ግራይንደር ቤንች ታይኝ	2	
21	የእንጨት መሮ	2	
22	ሲክላምኝ	4	
23	ፒንሳ	2	
24	መደሻ	2	
25	ጋሪ	2	
26	አካፋ	2	
27	ዶማ	2	
28	ውሃ ማጠጫ	2	

4.5.9 የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ

- ተማሪዎች ካላቸው የአካልና የስሜት ማደግ ባህሪያቸው የተነሳ በተለያዩ መንገዶች ለበሽታና ለአደጋ ሊጋለጡ ይችላሉ፡፡
- ክእኔዎቻቸው፡
 - በጨዋታ ሜዳ ላይ እንዲሁም በሥራ ቦታዎች የወለምታ ፣ የስብራት፣ የመቁሰልና የመድማት ፣ የእባብ የመነደፍና በውሻ የመነከስ፣ በስለት ነገር የመቆረጥና የመወጋት፣
 - በልዩ ልዩ ሕመሞች ምክንያት/ በስኳር በሽታ፣ በሚጥል በሽታ/ አእምሯቸውን የመሳት፣ በውኃ የመስመጥና የመታፈን ሁኔታዎች

➤ ቆሻሻ ውኃ በመጠጣት የተቅማጥና የተውከት ችግር በተለያዩ ምክንያት የደም መመረዝና ትንፋሽ የማጠር ሁኔታዎች ናቸው ።

ከላይ የተጠቀሱት ችግሮችን ለመቅረፍ የሕክምና እርዳታ የሚሰጡና በአጠቃላይ በጤና አጠባበቅ /sanitation & hygiene/ ላይ ትምህርት የሚሰጥ የጤና ባለሙያ በትምህርት ቤቱ ይመደባል። በአቅራቢያው የጤና አገልግሎት ቢኖርም እንኳን እቦታው እስኪደርስ ድረስ በሽተኛው ሊጎዳ ስለሚችል የመጀመሪያ ሕክምና ዕርዳታ መስጫ ክፍል ትምህርት ቤቱ ሊኖረው ይገባል።

በትምህርት ቤቱ የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ መስጫ ሣጥን (first Aid kit) ውስጥ ሊኖሩ የሚገባቸው የሕክምና መሣሪያዎች የሚከተሉት ናቸው ።

- 1 Adhesive plaster 5cm x10mrolls
- 2 12 vow gauze bandage 8 cmx5m rols
- 3 dissecting forCeps
- 4 Examination gloves
- 5 1 bottle of Dettol 250 ml
- 6 Scissors 14 cm Gc.P
- 7 Elastic bandage 10 cmx4.5m
- 8 2 elastic woven bandage 8 cmx5m
- 9 12 vow gauze bandage 7 5 cmx5m
- 10 4 triangular bandages
- 11 Cotton wool 400 gm
- 12 1 pack hand plaster ናቸው
- 13 የመጀመሪያ ሕክምና ዕርዳታ ሣጥን
- 14 እስትሬቸር /አንድ እስትሬቸር ለ100 ተማሪዎች ስሌት

4.5.10 መዝናኛ ክብብ

4.5.10.1 የመምህራንና ሠራተኞች መዝናኛ ክብብ

መምህራንና ሠራተኞች ጠዋትና ከሠዓት በኋላ ባለው የእረፍት ሠዓት እንዲሁም በምሳ ሰዓትና በቀን ውስጥ ባለው ሌላ የእረፍት ጊዜያቸው ሻይ፣ቡና፣ ለስላሳ፣ ቁርስና ምሳ እንዲሁም ራሳቸውን ዘና የሚያደርጉበት መዝናኛ ክብብ በት/ቤቱ ሊኖር ይገባዋል። ክብቡ በአንድ ጊዜ ሁሉንም መምህራንና ሠራተኞች ሊያስተናግድ

የሚችልና ለእንግዶች ሊሆን የሚችል ተጨማሪ ወንበሮችና ጠረጴዛዎችን የያዘና በዋነኛነት የሚከተሉትን ማሟላት አለበት።

1. 25 ኢንች ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ቴሌቪዥን
2. ሲዲ ማጫወቻና ሊያዝናኑ የሚችሉ ሲዲ ወይም የቪዲዮ ካሴቶች፤
3. መጠነኛ የሆነ የሳተላይት ዲሽ፤
4. አንድ ኢንተርኔት ኔትወርክድ የሆነ ኮምፒዩተር፤ /አንድ አስፈላጊነቱ በመምህራንና ሠራተኞች ቁጥር የሚወሰን/
5. የቤት ውስጥ መጫወቻዎች፤
 - ዳማ
 - ቼዝ
 - የጠረጴዛ ቴንስ መጫወቻ እና
 - ሌሎች የቤት ውስጥ (Indoor games)
6. ፍሪጅ
7. ለሻይ ለቡና ለምግብ ማዘጋጃ ሊሆኑ የሚችሉ ቁሳቁሶች
8. እንደ አየሩ ጠባይ ታይቶ ኤርኮዲሽነርና ማሞቂያ ማሽን (Heater)

4.5.10.2 የተማሪዎች መዝናኛ ክበብ

ተማሪዎች እንደ መምህራንና ሠራተኞች ባላቸው ትርፍ ሰዓት የሻይ፣ ቡና፣ ለስላሳ ቀለል ያሉ የምግብ ዓይነቶች የሚዘጋጁበትና ራሳቸውን ዘና የሚያደርጉበት ቢያንስ በአንድ ጊዜ አብዛኛውን የተማሪ ቁጥር ሊያስተናግድ የሚችል የተማሪዎች መዝናኛ ክበብ ሊኖር ይገባል። ክበቡ በዋነኛነት የሚከተሉት ሊኖሩት ይገባል።

1. 25 ኢንች ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ቴሌቪዥን
2. መጠነኛ የሆነ ሳተላይት ዲሽ
3. የጠረጴዛ ቴንስ መጫወቻና ሌሎች የቤት ውስጥ መጫወቻዎች(indoor games)

4. 5 .11 የአዳራሽ አጠቃቀም

- እንደ አስፈላጊነቱ ተማሪዎች፣ መምህራንና የአካባቢው ኅብረተሰብ እየተገናኙ ስለ ትምህርቱ ሂደትና ስለ ት/ቤቱ ዕድገትና መሻሻል የሚወያዩበት መድረክ ፤
- የክፍል ውስጥ ትምህርትን የሚያዳብሩ እንደ፤
 - የጥያቄና መልስ ውድድሮች

- የተማሪዎች የፈጠራ ሥራዎች ኤግዚቢሽኖች፤
- የሥነጽሑፍ ፤ ድራማና ሙዚቃ ዝግጅቶች፤
- ክርክር፤ ውይይት ሲምፖዚየምና የተጋባዥ እንግዶች ንግግር
- ከአካባቢ እስከ ዓለም አቀፍ ደረጃ በሚታዩ ማኅበራዊ ኢኮኖሚያዊ ፤ ፖለቲካዊ ፤ ባህላዊና ተፈጥሮአዊ ክስተቶችና ወቅታዊ ጉዳዮች ላይ ተማሪዎች ግንዛቤ እንዲጨብጡና ለችግሮች መፍትሔ እንዲፈልጉ የሚያስችሉ ፕሮግራሞች የሚዘጋጁበት መሆን አለበት፡፡

- በአጠቃላይ አዳራሹ በከፍተኛ ወጪ የተሠራ በመሆኑ ለመማር ማስተማር ሂደት ከፍተኛ አስተዋፅኦ በሚሰጥ መንገድ አገልግሎት ላይ ሊውል ይገባል፡፡

4.6 ለየትምህርት ዓይነቱ የሚያስፈልጉ መሣሪያዎች

➤ በሁለተኛ ደረጃ የሚሰጠው ትምህርት አሳታፊና ተማሪ ተኮር እንዲሆን የትምህርት መሣሪያዎች በዓይነትም ሆነ በብዛት መገኘት ለትምህርት ጥራት ከፍተኛ አስተዋፅኦ አለው፡፡ ተማሪዎች በንድፈ ሀሳብ የተማሩትን ትምህርት በተግባር ማለትም የትምህርት መሳሪያዎችን በመዳሰስ፣ በመፈተሽና በመለካት ከተማሩ ትምህርቱን በቀላሉ ሊረዱት ይችላሉ፡፡ በመሆኑም በፋብሪካ የተመረቱ የትምህርት መሳሪያዎች ተገዝተው ወይም ይህ በማይገኝበት ወቅት መምህራንና ተማሪዎች በትምህርት ማዕከላት ተገኝተው በመስራት ማቅረብ አለባቸው፡፡

በአንዳንድ የትምህርት ዓይነቶች በፋብሪካ ተሠርተው በገበያ ላይ የሚገኙ የትምህርት መሣሪያዎች ዝርዝር በአባሪነት ተያይዟል፡፡

4.6.1 ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች

ማየት ለተሳናቸው የሚያስፈልጉ መሣሪያዎች

- የብሬል ወረቀት
- ስሌትና ስታይልስ
- በብሬል የተጻፈ የመደበኛ ትምህርት መጽሐፍ ኮፒ
- አባከስ
- ቴሪኮርደርና ካሴት
- የታይፕ መኪናና የቴኘኮርደር መለዋወጫ

- ነጭ ብትር/ዘንግ
- ማየት የተሳናቸው ለንባብ የሚረዱበት መሣሪያ /

መጠነኛ የዕይታ ችግር ላለባቸው

- በቅርበት የሚያሳይ ቴሌቪዥን
- አቮርሄድ ኘሮጂክተር
- ትላልቅ ስፒል
- ባለ ትልቅ መስመር ወረቀት
- አጉሊ መነጽር
- ለማንበቢያ የሚረዳ
- የታይፕ መኪናና ቴክኖሎጂደር

መስማት ለተሳናቸው

- መሣሪያዎች መንቀሳቀሳቸውን የሚያመለክት ብርሃን ማሳያ መሣሪያ፡
- የማስጠንቀቂያ ደወል ለመተካት እንደባትሪ ያለ ነገር እንዲታይ ማድረግ በከፊል ለሚሰሙት ድምጽ አጉሊ መሣሪያ መጠቀም ለምሳሌ ረዳት የመስሚያ መሣሪያ፡
- የታይፕ መኪና፡

መጠነኛ የእይታ ችግር ላለባቸው ተማሪዎች የሚያስፈልጉ ማቴሪያሎች

- የዕይታ መሣሪያዎች፣ ብርሃን አስተላለፊ ወረቀት ፊልሞች ካብሽን፣ ስላይድ ፊልሞችና ቻርት ለማሳያ አስፈላጊ ናቸው ።

4.7. የተማሪ መፅሐፍት ጥምርታ

- የተማሪ መጽሐፍት ተሟልቶ መገኘት ለትምህርቱ ጥራት እጅግ ወሳኝ ሚና አለው። በመሆኑም በሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት የተማሪ መፅሐፍ ጥምርታ አንድ ለአንድ መሆን አለበት።

4.8. የተማሪ ክፍል ጥምርታ

- የተማሪ ክፍል ጥምርታ ለትምህርት ጥራት ያለው ፋይዳ ከፍተኛ በመሆኑ፡ ከ9ኛ -12ኛ ክፍል የሚማሩ ተማሪዎች በአንድ ክፍል 40 /1:40/ ይመደባሉ።

4.9. የሰው ኃይል ምደባ

- የትምህርት ሥራ በጥራትና በተፈለገው መንገድ ሊካሄድ የሚችለው ት/ቤቱ በየትምህርት ዓይነቱ የሚሰጡ ትምህርቶች ለደረጃው የሰለጠኑ መምህራን እንዲሁም ድጋፍ ሰጪ ሠራተኞች በጥራትና በበቂ ሁኔታ አሟልቶ ሲገኝ ነው። ስለሆነም
- በ2ኛ ደረጃ የመጀመሪያ እና ሁለተኛ ሳይክል የሚመደቡ መምህራን ዲግሪ ያላቸው ሆነው የማስተማር ሥራ ፈቃድ የተሰጣቸው ይሆናሉ።
- አንድ የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ለሚከተሉት መሰረታዊ የሥራ መደቦች ብቁ መምህራንና ሠራተኞች ሊኖረው ይገባል።

4.9.1 የመምህራንና ሠራተኞች ተፈላጊ የትምህርት ደረጃ

ተ.ቁ	የሥራው መስክ	ብዛት	ለሁለተኛ ደረጃ /9-12/ የትምህርት ደረጃ		
			1ኛ ሳይክል /ከ9ኛ-10ኛ/	2ኛ ሳይክል /11-12/	ምርመራ
1	ርዕሰ መምህር	1	ኤም.ኤ/ኤምኤስ ሲ	ኤም.ኤ/ኤም ኤስሲ	ከሰለጠኑበት ትምህርት በአንዱ በትምህርት አስተዳደር ሆኖ የርዕ መም/ ሥልጠና የወሰደ/ች
2	ምክትል ርዕሰ መምህር	1	ኤም.ኤ/ኤምኤስ ሲ	ኤም.ኤ/ኤም ኤስሲ	ከሰለጠኑበት ትምህርት በአንዱ በትምህርት አስተዳደር ሆኖ የርዕ መም/ ሥልጠና የወሰደ/ች
3	መምህር		ቢ.ኤ/ቢ.ኤስሲ	ቢ.ኤ/ቢ.ኤስ ሲ	እንደ የክፍሉ ብዛት የሚታይ ሆኖ ከሳይንስና ከሂሳብ ትም/ውጪ
4	መምህር		ቢ.ኤ/ቢ.ኤስሲ/	ኤምኤስሲ	ለሳይንስና ለሂሳብ ትምህርት አይነቶች
5	ዩኒት መሪ	2	ቢ.ኤ/ቢ.ኤስሲ	ቢ.ኤ/ቢ.ኤስ ሲ	እንደ ተማሪው ብዛት የሚታይ
6	የካውንስሊንግ	1	ቢ.ኤ/ቢ.ኤስሲ	ቢ.ኤ/ቢ.ኤስ ሲ	በትምህርት ሳይኮሎጂ የተመረቀ/ ች

ተ.ቁ	የሥራው መስክ	ብዛት	ለሁለተኛ ደረጃ /9-12/ የትምህርት ደረጃ		
			1ኛ ሳይክል /ከ9ኛ-10ኛ/	2ኛ ሳይክል /11-12/	ምርመራ
	ባለሙያ			ሲ	
7	አስተዳዳርና ፋይናንስ	1	ቢ.ኤ	ቢ.ኤ	በትምህርት አስተዳደር ወይም በማኔጅመንት የሰለጠነ/ች
8	ሂሳብ ሠራተኛ;	1	ዲፕሎማ	ዲፕሎማ	በሂሳብ አያያዝ የተመረቀ/ች
9	ገንዘብ ያዝ	1	ዲፕሎማ	ዲፕሎማ	በሂሳብ አያያዝ የሰለጠነ/ች
10	ንብረት ክፍል ኃላፊ	1	ዲፕሎማ	ዲፕሎማ	በንብረት አያያዝ የሰለጠነ/ች
11	ፀሐፊ	1	ዲፕሎማ	ዲፕሎማ	በሴክራታሪያት ሳይንስ የሰለጠነ/ች
12	የተማሪዎች መዘከር ኃላፊ	1	ዲፕሎማ	ዲፕሎማ	በመዝገብ አያያዝ የሰለጠነ/ች
13	የቤተ መጻሕፍት ኃላፊ	1	ቢ.ኤ.ቢ.ኤ.ሰሲ	ቢ.ኤ.ቢ.ኤ.ሰሲ	በላይ-በረሪ ሳይንስ የሰለጠነ/ች
14	የላብራቶሪ ቴክኒሻን	1	ቢ.ኤ/ቢ.ኤ.ሰሲ	ቢ.ኤ/ቢ.ኤ.ሰሲ	በሳይንስ ትምህርት የሰለጠነ/ች
15	ጽዳት ሠራተኛ	1	8ኛ	8ኛ	የ8ኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቀ/ች
16	የጥበቃ ሠራተኛ	4	8ኛ	8ኛ	የ8ኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቀ/ች
17	ተላላኪ	1	8ኛ	8ኛ	እንደ ተማሪውና ክፍሉ ብዛት የሚወሰን
18	አትክልተኛ	1	8ኛ	8ኛ	እንደ ተማሪውና ክፍሉ ብዛት የሚወሰን
19	የጤና ባለሙያ	1		ዲፕሎማ	እንደተማው ብዛት የሚጨመር ይሆናል

4.9.2 የልዩ ትምህርት መምህራንና ሠራተኞች ድልድል

1. መምህር-----በዲግሪ የተመረቀ/ችና የልዩ ትም/ሥልጠና የወሰደ/ች

2. የንግግር ወጪ-----ከከፍተኛ ትም/ተቋም በዲፕሎማ የተመረቀ/ችና የልዩ ትም/ሥልጠና የወሰደ/ች

በመደበኛ ት/ቤት የመምህራንና ሠራተኞች ድልድል እንደተጠበቀ ሆኖ፤

በመደበኛ ትምህርት ቤት ውስጥ ከ10-20 ለሚሆኑት ልዩ ፍላጎት ላላቸው ሕፃናት ለሚከፈሉት ልዩ ክፍል የሚያስፈልገው ተጨማሪ የሰው ኃይል እንደሚከተለው ይሆናል ።

- ማየት ለተሳናቸው ሕፃናትና ወጣቶች አንድ ልዩ መምህር፤
- መስማት ለተሳናቸው ሕፃናትና ወጣቶች አንድ መምህር፤
- የአእምሮ ዕድገት ዝግመት ላለባቸው ህጻናት አንድ መምህር፤
- የስሜት መረብሽ ላጋጠማቸው አንድ ልዩ መምህርና የሳይኮሎጂስት ባለሙያ ፤
- የመማር ችግር ላለባቸው አንድ ልዩ መምህር
- የመናገር ችግር ላለባቸው አንድ ልዩ መምህር ወይም የአንደበት ወጪ
- የአካል ጉድለት ላለባቸው አንድ ረዳት መምህር
- ተደራራቢ ችግር ላለባቸው ህጻናት እንደ ሁኔታው ታይቶ የሰው ኃይል ይመደባል። ለምሳሌ አንድ ሕፃን የመስማትና የማየት ጥምር ችግር ካለበት የሰው ኃይል ምደባው አንድ ባለሙያ ለአንድ ወይም ለሁለት ሕፃን ይሆናል።
- ልዩ ተስጥኦ ላላቸው ሕፃናት የሚመደበው ባለሙያ እንደ ሕፃናቱ የአእምሮ ችሎታና ልዩ ተስጥኦ ሁኔታ ይለያያል። ለምሳሌ አንድ ሕፃን በሂሳብ ትምህርት ወይም በሥዕል ክሌሎች ሕፃናት በጣም የመጠቀ ችሎታ ካለው በዚህ ትምህርት እንዲገፋበት የሚመለከተውና ችሎታ ያለው መምህር ተመድቦለት እንዲከታተለውና እንዲያበረታታው ይደረጋል
- ልዩ ፍላጎቶች ያሏቸው ሕፃናትና ወጣቶች ከሌሎች መደበኛ ትምህርት ቤት ተማሪዎች ጋር ተቀላቅለው እንዲማሩ በሚደረግበት ጊዜ የተለየ ክህሎት እንዲያገኙ፤ ለማድረግ ከመደበኛ ክፍሎችና የትምህርት ጊዜ ውጪ በልዩ ፕሮግራም / Unit / በልዩ መምህራንና ባለሙያዎች ይረዳሉ።

5. የማስተማሪያ ዘዴ

የማስተማር ዘዴዎች የእያንዳንዱን ተማሪ የትምህርት አቀባበልና አፈፃፀም እንዲሁም የመረዳት ግንዛቤ መሠረት ያደረገ መሆን ስለሚገባው መምህሩ የተማሪውን ዕውቀትና የመረዳት ችሎታ መሰረት ያደረገና ተማሪው ነፃ ሆኖ የመጠየቅና የመመለስ ተሳትፎ እንዲያደርግ የሚያስችለውን የማስተማሪያ ዘዴ መጠቀም አለበት። ስለሆነም መምህሩ የሚጠቀመው የማስተማሪያ ዘዴ በዋነኛነት ተማሪውን ማዕከል ያደረገ (student centered) ሊሆን ስለሚገባው የሚከተሉትን የማስተማሪያ ዘዴዎች መጠቀምና ማጎልበት ይኖርበታል።

1. የጥያቄና መልስ (Question and Answer)	5/ የሚና ጨዋታ (Role playing)
2. ውይይት (Group Discussion)	6/ እንግዳ መጋበዝ Guest Invitation
3. ስዕላዊ ማብራያ (Illustration)	7/ ፕሮጀክት ሥራ Project Work
	8/ simulation መስሎ መጫወት
4. የአንድ ጉዳይ ጥናት (Case Study)	9/ ወዘተ

ከላይ የተጠቀሱትንና ተዛማጅ የሆኑ የማስተማሪያ ዘዴዎችን ውጤታማ ለማድረግ መምህሩ ተማሪዎች በነፃነት በመማር ማስተማር ስራው እንድ አካል እንደሆኑ ለማሳወቅ እንዲሁም ንቁና ብቁ ተሳታፊ እንዲሆኑ የራሱን ተነሳሽነትና ጥረት ማድረግ ይኖርበታል።

6. የሁለተኛ ደረጃ መምህር ፕሮፋይል

- የሁለተኛ ደረጃ መምህራን ስለሚያስተምሩት ትምህርት ይዘት፣የክፍል ውስጥ አመራርና የመማር ማስተማር ሂደት አያያዝ፣የተከታታይ ምዘናና ግምገማ አፈጻጸም፣በትምህርት ዙሪያ ጥናትና ምርምር በማካሄድና ችግር ለመፍታት አዳዲስ ሀሳቦችን በማፍለቅ፣ ከትምህርት ቤቱና ከአካባቢ ህብረተሰብ ጋር ግንኙነት በመፍጠር የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ ያደርጋል፤
- የሁለተኛ ደረጃ መምህራን በተማሪዎቻቸው መካከል ሊኖሩ ስለሚችሉ ልዩነቶች ማለትም የትምህርት አቀባበል ችሎታና ፍላጎት በመገንዘብና ሳይንሳዊ የአቀራረብ ዘዴዎችን በመጠቀም ተማሪዎችን ለጥሩ ውጤት ያበቃል፤

- በዎታ፣በዘር፣በኃይማኖት እንዲሁም በአካል ጉዳት ወይም በችሎታ ምክንያት ልዩነት ሳይደረግ ለተማሪዎች ተገቢውን ድጋፍ በመስጠት፣ የትምህርት ፍትሃዊነት ያረጋግጣል።
- በአጠቃላይ ሁለተኛ ደረጃ የሚሰጠው ትምህርት ከአካባቢያዊ፣ ሀገራዊና ዓለም አቀፋዊ ሁኔታዎች ጋር የተገናዘበ ትምህርት በመስጠት የሚገኝ ዕውቀትና ችሎታ ኖሮት ተማሪዎችን በሀገር ውስጥም ሆነ በውጭ በደረጃቸው ተወዳዳሪ እንዲሆኑ ያስችላል።

6.1 ከሁለተኛ ደረጃ መምህር የሚጠበቅ ባህሪ

- የሁለተኛ ደረጃ መምህርነትን ሙያ የሚጠይቀውን ሥነ ምግባር የመፍጠርና የማዳበር፣ ከሥራ ባልደረቦቹ ጋር በጋራ የማቀድ፣የመስራት፣ችግሮችን በጋራ የመፍታት፣ ሙያውን የማሳደግ፣በህብረተሰቡ ውስጥ ንቁ ተሳትፎ ማድረግና ኃላፊነትን ይሸከማል።
- በክፍል ውስጥ ገዋን ሁለጊዜ ለብሶ መገኘት ይኖርበታል።
- ህገመንግሥቱን የማክበር፣ የዲሞክራሲ መርሆዎችን የመተግበር፣ ሴት ተማሪዎችን የመደገፍና የማበረታታት ባህል ማዳበር።
- በትምህርት ቤት ውስጥ ለተማሪዎች የመልካም ሥነ ምግባር ቀዳሚ አርአያ ሆኖ ይገኛል።
- ለት/ቤቱና ለሚኖርበት ማኅበረሰብ መልካም አርአያ ሆኖ ይገኛል።
- በክፍል ውስጥ የመማር ሂደት በሚካሄድበት ወቅት ሞባይልና ሌሎች አዋኪ የኤሌክትሮኒክስ መሣሪያዎች ከመጠቀም ይቆጠባል ።

7. የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ ባህሪ

➤ የሁለተኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ያጠናቀቀ ተማሪ (9-10)

- በአካልና በአእምሮ ብስለት ለሥራ ብቁ ነው።
- ራሱንና አካባቢውን ከማህበራዊ ጠንቆችና ጎጂ ባህሎች ለመከላከል የሚያስችል ዝግጅት አለው።
- መብቱን ለመጠበቅና ግዴታውን ለመወጣት ዝግጁ ነው።
- አዳዲስ ማሻኖችና መሣሪያዎችን ለማንቀሳቀስና ለመጠቀም የሚያስችል መሰረታዊ ዕውቀት አለው።

- መደበኛና መደበኛ ባልሆነ ትምህርት አማካይነት የዳበረ የተግባርና የንድፈ ሃሳብ ዕውቀቶች ለማግኘት ዝግጁ ነው።
- በትም/ቤቱ ቅጥር ግቢ የትም/ቤቱን ዩኒፎርም ለብሶ መገኘት ይገባል።

➤ የሁለተኛ ደረጃ የቀለም ትምህርትን ያጠናቀቀ ተማሪ (11-12)፤

- ኃላፊነትን በሚጠይቁ ሥራዎች ለመሰማራትና የክፍተኛ ትምህርት ለመከታተል የሚያስችል ዝግጅት አለው።
- አጫጭር ሥልጠናዎች ከተሰጠው በማንኛውም የሥራ መስክ ተሰማርቶ መስራት ይችላል።
- ህጋዊ ለሆኑ ጉዳዮች የውክልና ኃላፊነት የመሸከምና በማህበራዊ፣ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮችን በተመለከተ በሚደረጉ ሕጋዊ ስብሰባዎች ላይ የመሳተፍ ብቃት አለው።
- በትምህርት ቤቱ ቅጥር ግቢ የትምህርት ቤቱን ዩኒፎርም ለብሶ መገኘት ይገባል።
- በክፍል ውስጥ ሞባይልና ሌሎች የመማር ማስተማሩን ሂደት ሊያውኩ የሚችሉ የኤሌክትሮኒክስ ዕቃዎችን ከመጠቀም ይቆጠባል።

8. የማስተማር መማር ሂደት መመሪያዎችና ሰነዶች

- የሥ/ትምህርት ማዕቀፍ፤
- ሥርዓተ ትምህርት፤
- የመምህሩ መመሪያዎችና ማስተማሪያ መጻሕፍት በትምህርት ዓይነትና በክፍል ደረጃ፤
- የክፍለ ጊዜ ስርጭት፤
- የትምህርት ማበልጸጊያ ማዕከል መመሪያ፤
- የዘመኑ የትምህርት ካሌንደር፤
- የቤተ ሙከራ አደረጃጀት፣ አያያዝና አጠቃቀም ማኑዋል።

8.1 የትምህርት አመራርና አስተዳደር መመሪያዎች አጠቃላይ መመሪያዎች

- ስርአተ ትምህርት ማዕቀፍ፤
- የየትምህርት ዓይነት፤
- የመምህሩ መመሪያዎችና መረጃ መዕከላት በትምህርት ዓይነትና በክፍል ደረጃ፤

- የተማሪው መዕረፍ በትምህርት ዓይነትና በክፍል ደረጃ፤
- በመደበኛ ትምህርት የተዘጋጁት እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪም፤
- ት/ቤትን መሠረት ያደረገ አመራር መመሪያ፤

(School Based Management Manual)

- የተማሪዎች ካውንስል አደረጃጀት መመሪያ፤
- የተጓዳኝ ትምህርት አደረጃጀት መመሪያ፤
- በመደበኛ ትምህርት የተዘጋጁት እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪም

➤ የልዩ ፍላጎት ትምህርት መርህ ግብር እስትራቴጂ።

ሌሎች ልዩ ልዩ መመሪያዎች

- የአጠቃላይ ትምህርት አመራር አደረጃጀትና የህብረተሰብ ተሳትፎ የፋይናንስ መመሪያ(Blue Book)፤
- አጠቃላይ የትምህርትና የስልጠና ፖሊሲ፤
- የአርብቶ አደር አካባቢ ትምህርት እስትራቴጂ፤
- ስለግል የትምህርት ተቃዋሚ ፈቃድ አሰጣጥና ቁጥጥር የወጣ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብና ማብራሪያ፤
- አማራጭ መሰረታዊ ትምህርት፤
- የማዕከልና የክልል አስፈፃሚ አካላትን ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 41/85፤
- የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል መመሪያ(ቀድሞ የተዘጋጀው)፤
- የትምህርት ቤቶች ተጨማሪ በጀት መመሪያ(School Grant Manual)፤
- አገር አቀፍ የሴቶች ትምህርት እስትራቴጂ፤
- የመምህራን ልማት ፕሮግራም ልዩ ልዩ መመሪያዎች፤
- የትምህርት ቤት መሻሻል ፕሮግራም ልዩ ልዩ መመሪያዎች፤
- የአጠቃላይ ትምህርት ጥራት ማረጋገጫ ፓኬጅ፤
- የስነኬጋና ስነምግባር ትምህርት ፕሮግራም መመሪያዎች፤
- የትምህርት ህግ።

9. የሁለተኛ ደረጃ የትምህርት ፕሮግራም አደረጃጀት

ዓላማ:

- በሁለተኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል (9-10) የሚሰጠው ትምህርት ተማሪዎች ባላቸው ፍላጎትና ችሎታ መሰረት ዕውቀታቸውና ክህሎታቸው በማዳበር ለሚቀጥለው የትምህርት ደረጃ ማዘጋጀት፤
- የሁለተኛ ደረጃ 2ኛ ሳይክል (11-12) የሚሰጠው ትምህርት ተማሪዎች በመረጡት የትምህርት መስክ ለከፍተኛ ትምህርት የሚያበቃቸውን በቂ ችሎታና ክህሎት እንዲጨብጡ ለማስቻል፡፡

በሁለተኛ ደረጃ የሚሰጠው የትምህርት ፕሮግራም የሚከተሉትን ነጥቦች ሊያካትት ይችላል፡፡

1. የትምህርት ኘሮግራም እርዝመት፤
2. የአየር ፀባዩ / ክረምት፤
3. ብሔራዊ በዓሎች፤
4. የትምህርት ዓይነቶች ብዛት፤
5. የሲለበስ ስፋት፤
6. በቀን ውስጥ የሚመደበው የትምህርት ሰዓት ርዝመት፡፡

በዚህ መሰረት፤

- ትምህርት የሚሰጠው በሙሉ ቀን ፕሮግራም ነው፡፡
- በየደረጃው የሚሰጠው ትምህርት ከ203-206 ባሉት ቀናት ውስጥ እንዲጠናቀቅ ታስቦ የተዘጋጀ ነው የትምህርቱም ወቅት በዓመት ውስጥ በሁለት ሴሚስተር ወይም በሶስት ተርም ተከፍሎ ይሰጣል፡፡
- በሳምንት አምስት የማስተማሪያ ቀናት ይኖራሉ...።
- በቀን ውስጥ የሚመደበው ክፍለ ጊዜ ሰባት ነው፡፡ የክፍለ ጊዜ ርዝማኔም 45 ደቂቃ ይሆናል፡፡
- በመጀመሪያው ሳይክል አጠቃላይ ትምህርት ይሰጣል
- በሁለተኛው ሳይክል የሚሠጠው ትምህርት በስፔሻላይዥን ነው

የሙሉ ቀን ኘሮግራም መደራጀት አስፈላጊነት -

- ተማሪ ወደ ትምህርት ቤት የሚመጣበትን የቦታው ርቀት እየታየ የእለቱን ትምህርት የመጀመሪያውና የመጨረሻ ጊዜ እንደ አመቺነቱ መወሰን ያስችላል።
- በቀን ትምህርት ኘሮግራም እስከ ሰዓት ክፍለ ጊዜ መስጠት ያስችላል።
- የያንዳንዱን ክፍለ ጊዜ ርዝማኔ ከ40-45 ደቂቃ በማድረግ የተረጋጋ የማስተማር መግባት ሂደት መፍጠር ያስችላል።
- በክፍለ ጊዜው የተለያዩ የትምህርት መሳሪያዎችን፣ የማስተማሪያና የመገምገሚያ ዘዴዎችን ተጠቅሞ በተሻለ ሁኔታ ማስተማር ያስችላል።
- እናሳ ክፍለ ጊዜ ለተሰጣቸው ትምህርቶች ተጨማሪ ክፍለ ጊዜ ማግኘት ያስችላል።
- ለተማሪዎች፣ የክፍል ሥራና የቤት ሥራን በመስጠት ሥራቸውን የመከታተል የማረምና ደክም ላሉ ተማሪዎችም ድጋፍ ለመስጠት ያስችላል።
- ተማሪዎችና መምህራን ቤተመጻሕፍት፣ ትምህርት ማበልጸጊያ ማእከል፣ ሳቦራቶሪ፣ ወርክሾፕ ወዘተ እንዲገቡና እውቀታቸውንና ልምዳቸውን እንዲያዳብሩ ያስችላል።

9.1. የትምህርት ዓይነቶችና የክፍለ ጊዜ ስርጭት

9.1.1. በመጀመሪያ ሳይክል /9-10/ የሚሰጡ የትምህርት አይነቶችና

የክፍለ ጊዜ ብዛት ፣

ተ.ቁ	የትምህርት መስክ	የትምህርት ዓይነት	የሳምንት የክፍለ ጊዜ ስርጭት	
			9	10
1	ቋንቋዎች	እንግሊዘኛ	4	4
		አማርኛ	2	2
3	የተፈጥሮ ሳይንስ	ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ	2	2
		ፊዚክስ	3	3
		ኬሚስትሪ	3	3
		ባዮሎጂ	3	3

ተ.ቁ	የትምህርት መስክ	የትምህርት ዓይነት	የሳምንት የክፍለ ጊዜ ስርጭት	
			9	10
4	የኅብረተሰብ ሳይንስ	ሥነ-ዜጋ	3	3
		ጂ.አግራፊ	2	2
		ታሪክ	2	2
5	የሰውነት ማሳልመሻ	የሰውነት ማሳልመሻ	1	1
6		የሳምንቱ ጠቅላላ ፔሬድ ብዛት	30	30

ማሳሰቢያ፣

ከላይ የተገለጸው የፈረቃ ክ/ጊዜ ሥርጭት ሲሆን ትምህርቱ በሙሉ ቀን ሲሰጥ ክፍለ ጊዜው ወደ 35 ከፍ ይላል። አምስቱ ተጨማሪ ክፍለ ጊዜያት አንዱ ለእንግሊዘኛ፣ ሦስቱ ክ/ጊዜያት ለሦስቱ ሳይንሶች እና አንዱ ለሰውነት ማግለጫ ትምህርት ይመደባሉ።

9.1.2. በ2ኛ ሳይክል /11-12/ የሚሰጡ የትምህርት አይነቶችና የክፍለ ጊዜ ብዛት ፤

ተ.ቁ	የትምህርት መስክ	የትምህርት ዓይነት	የሳምንት የክፍለ ጊዜ ስርጭት	
			11ኛ	12ኛ
1	የተፈጥሮ ሳይንስ	ልዩ ኮርሶች /Specialized/		
		1. ፊዚክስ	4	4
		2. ኬሚስትሪ	4	4
		3. ባዮሎጂ	4	4
		4. ቴክኒካል ድሮዌንግ	2	2
2		የጋራ ኮርሶች/COMMON CO,/		
		1. እንግሊዘኛ	6	6
		2. ሂሳብ	5	5
		5. ሥነ-ዜጋ	3	3
		6. የሰውነት ማሳልመሻ	1	1
		7. ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ	3	3

ተ.ቁ	የትምህርት መስክ	የትምህርት ዓይነት	የሳምንት የክፍለ ጊዜ ስርጭት	
			11ኛ	12ኛ
1	የተፈጥሮ ሳይንስ	ልዩ ኮርሶች /Specialized/		
		1. ፊዚክስ	4	4
		2. ኬሚስትሪ	4	4
		3. ባዮሎጂ	4	4
		4. ቴክኒካል ድሮዊንግ	2	2
		ልዩ ኮርሶች /SPECIALIZED/		
3	የኅብረተሰብ ሳይንስ	ኢኮኖሚክስ	4	4
		ጂኦግራፊ	4	4
		ታሪክ	4	4
		ቢዝነስ /Generas Business/	2	2
6		አማራጭ ኮርሶች /Elective/		
		አንድ የብሔረሰብ ቋንቋ ወይም አማርኛ	3	3
7	የሳምንቱ ጠቅላላ ፔሬድ ብዛት		35	35

በልዩ ትምህርት የሚሰጡ የትምህርት ዓይነቶች፤

በእርከኑ በመደበኛ ት/ቤቶች የሚሰጡ የትምህርት ዓይነቶች አንደተጠበቁ ሆነው በተጨማሪ የሚሰጡት የተለዩ ትምህርት ይዘቶች የሚከተሉት ናቸው፡፡

የመስማት ጉድለት ላለባቸው

የምልክት ቋንቋ መሪ የማስተማሪያ ቋንቋ ይሆናል፡፡

ከመደበኛ ትምህርት በተጨማሪ የሚሰጡ

- የነፍስ ወከፍ ንግግር
- የቋንቋ ችሎታን ማዳበር
- የቡድን ንግግር
- የምልክት ቋንቋ

- የማዳመጥ ሥልጠና

10. የትምህርት ወቅት

- አንድ የትምህርት ዓመት ከ203-206 የትምህርት ቀናት ይኖራል።
- አንድ የትምህርት ዓመት በሁለት ሴሚስተሮች ይከፈላል።
- በአንድ ሳምንት ውስጥ አምስት የትምህርት ቀናት ይኖራሉ ።
- በየሴሚስተሩ መጨረሻ የሚሰጡ ፈተናዎች በ10 ቀናት ውስጥ እንዲያጠናቅቁ ይደረጋል።
- በየሴሚስተር መጨረሻ ከፈተና በኋላ የአንድ ሳምንት የፈተና ማረሚያና ውጤት የ ማጠናቀር ጊዜ ይኖራል።

10.1 የትምህርት ቤት ሰዓት

መደበኛ ትምህርት በተመለከተ

- ትምህርት ቤቶች ሙሉ ቀን የሚያስተምሩ ሆኖ በቀን ሰዓት ክፍለ ጊዜ እያንዳንዱ ክፍለ ጊዜ 45 ደቂቃ የሚወስድ ይሆናል። ሆኖም በፈረቃ ለሚሰሩ ትምህርት ቤቶች በቀን 6 ክፍለ ጊዜ እያንዳንዱ ክፍለ ጊዜ 40 ደቂቃ ይኖረዋል።

የመምህራን የሥራ ሰዓትና አጠቃቀም

- የአንድ መምህር የሳምንት መደበኛ የሥራ ሰዓት 40 ሰዓት ይሆናል።
 - አንድ መምህር የሳምንቱን የሥራ ሰዓት በሚከተለው መልክ ሊደለድል ይገባዋል፤
- በክፍል ማስተማር ሥራ ላይ እስከ ሃያ ሁለት ተኩል ሰዓት፤
- በክፍል ትምህርቶች ዝግጅትና የተማሪዎችን ሥራ ለማረምና ለመከታተል እስከ አስራ አንድ ሰዓት ተኩል፤
- ለተጓዳኝ ትምህርት እስከ ሦስት ሰዓት እና
- ለልዩ ልዩ ሥራዎች እስከ ሦስት ሰዓት መጠቀም ይችላል።

10.2 የተጓዳኝ ትምህርት ፤

- ፕሮግራሙ በትምህርት ቤቱ ዕቅድና አቅም መሰረት በክፍል ውስጥ የሚሰጡትን ትምህርቶች በሚያግዝ መልኩ ከክፍል ውጪ የሚሰጥ ሲሆን ልዩ ልዩ ክበባት እና ሌሎች ትምህርታዊ እንቅስቃሴዎች በማቋቋም ተማሪዎች ባላቸው ዝንባሌ፣ፍላጎትና ችሎታ እንዲደራጁ ማድረግ ያስፈልጋል። ይህም ተማሪዎች እንደፍላጎታቸው በተለያዩ ክበባት እና ትምህርታዊ ፕሮግራሞች እንዲሳተፉ ከተደረገ ትርፍ ጊዜያቸውን ጠቃሚ በሆነ ሥራ እንዲያውሉ በማድረግና እንደፍላጎታቸው በማራዘም ሆነ በማሳጠር የመስራት ዕድል ስለሚያገኙ በክፍል ውስጥ ያገኙትን ዕውቀትና ክህሎት ያዳብራሉ። በሌላ በኩል በትምህርት ቤት ቆይታቸው ከጓደኞቻቸው ሆነ ከመምህራኖቻቸው በሚያገኙት ልምድ፣ ከትምህርት ቤቱ አስተዳደር ከሚሰጥ መመሪያና በትም/ቤቱ በሚደረጉ ልዩ ልዩ ትምህርታዊ እንቅስቃሴዎች የወደፊት ዝንባሌያቸውን ሊያዳብሩላቸው የሚችሉ ክህሎቶችን ማግኘት ይችላሉ።
- ስለሆነም ለመማር ማስተማር ሂደት የሚሰጠው ፋይዳ ግምት ውስጥ በማስገባት የተማሪዎች እድገትና ጥንካሬ እየታየ በሳምንት ከ4 ሰዓት በማይበልጥ ውስጥ ፕሮግራሙ መካሄድ አለበት።

የፕሮግራሙ ዓላማ :-

- ተማሪው የበለጠ ዕውቀት እንዲገበይ መርዳት፤
- ለሙያ ሥራ አክብሮትና መልካም አርአያነትን ለመፍጠር፤
- ተማሪዎች በፍላጎታቸው በችሎታቸውና በሀገሪቱ የት/ዓላማ መሠረት የወደፊቱን የሙያ መስክ ለመምረጥ እንዲችሉ ለመርዳት፤
- በሳይንስና ቴክኖሎጂ ዕውቀት ችሎታቸውን ለማዳበር፤
- የሥራ መውደድ ባህሪ ለመፍጠርና ለማዳበር፤
- የተማሪዎች ዝንባሌ ወደ ጥናትና ምርምር እንዲያመሩ ለመርዳት፤
- ተማሪዎች ማኅበራዊ ግልጋሎቶችን እንዲሰጡ ለማበረታታት
- በክፍል ውስጥ ትምህርት ብቻ ሊገኙ የማይችሉ ለምሳሌ የማቀድ፣ የመምራት የማስተባበር፣ የመገምገም፣ ኃላፊነትን የመቀበል ፣ ውሳኔ የመስጠትን ፣ ችግሮችን በራስ አነሳሽነትና በፈጠራ የመፍታትን ተግባራትና ክህሎቶችንና ልምዶችን ለማዳበር፤

- ትርፍ ጊዜያቸውን ትምህርት በሚሰጡ እንቅስቃሴዎች ላይ እንዲያሳልፉ በማድረግ፤ እያንዳንዱ ተማሪ በቡድንና በግል የፈጠራ ሥራዎችን እንዲሠራ ለማበረታታት ፤
- ተጨማሪ ደስታና ልዩ ስሜትን በመፍጠር በት/ቤቶቻቸው ላይ ፍቅር እንዲያድርባቸውና የባለቤትነት መንፈስን እንዲገነቡና በዲቪዥኒን እንዲታነፁ ማድረግ፤
- በጥልቀትና በስፋት እንዲሰጡ የሚደረጉ የት/ዓይነቶች አማካይነት ለሚደክሙ ተማሪዎች ልዩ እርዳታ ለመስጠት፤
- በአካባቢያዊ / ክልላዊ አገራዊ፤ ዓለም አቀፋዊ የሆኑ ሀገራዊ ጉዳዮችን አዳዲስ ክስተቶችንና ችግሮችን፤ እንዲሁም ግኝቶችን ለተማሪዎች ለማስተዋወቅና . . . በመፍትሔ ሰጪነት ለማሳተፍ ነው
- ተማሪዎች የዲሞክራሲ ባህል እንዲያዳብሩ፤ መብታቸውንና ግዴታቸውን አውቀው ኃላፊነታቸውን እንዲወጡ ለማድረግ፤

11. የመረጃ አያያዝና ፍሰት

አንድ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የመረጃ አያያዝና ፍሰት በተመለከተ የሚከተሉትን ተግባራት ማከናወን ይጠበቅበታል፡፡፡

- የትምህርቱ እንቅስቃሴ ምን ሁኔታ ላይ እንዳለ የሚጠቁም ሪፖርት ለትምህርቱ ስርዓት ባለድርሻዎች (ለተማሪዎች፣ ለት/ቤቱ ማህበረሰብ፣ ለወላጆች ለሕብረተሰቡ፣ ለወረዳ ት/ጽ/ቤት. . .) ቢያንስ በየሩብ አመት የማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡
- የተማሪዎች፣የመምህራን እና የንብረት ጉዳዮችን የተመለከቱ ስታቲስቲካዊ መረጃዎች ለሚመለከታቸው አካላት አስፈላጊ በሆነ ጊዜ የመስጠት ኃላፊነት አለበት፡፡
- ቀበሌ፣ወረዳ ወይም ዞን እና የክልል ትምህርት መዋቅሮች እንዲሁም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ትምህርት ሚኒስቴር ከትምህርት ቤቱ የሚፈልገውን መረጃ የማግኘት መብት አለው፡፡፡
- የተማሪዎችን፣ የመምህራንንና የንብረት መግለጫዎችን በመዝገብ አደራጅቶ የመያዝ ኃላፊነት አለበት፡፡

- የትምህርት ሥራ ሂደት ለመገምገምና ሙያዊ ድጋፍ ለመስጠት ከክልል፣ ከወረዳ ወይም ከዞን እንዲሁም ከማዕከል ወደየተቋማቱ ለሚመጡ የትምህርት ባለሙያዎች ትምህርት ቤቱ የተፈለገውን መረጃ የማቅረብ ግዴታ አለበት።

12. የትምህርት ደረጃ ምዘናና ማጠናቀቂያ መረጃ

ማንኛውም ት/ቤት በአግባቡ የእያንዳንዱን ተማሪ የመማርና በትምህርቱም ለውጥ/እድገት/ ማምጣቱን የሚያመለክቱ መረጃዎችን በመሰብሰብና በመተንተን መለካት አለበት። ተማሪው ትምህርት ለመማሩ የሚቀርበው መረጃ የሥርዓተ ትምህርቱን ብቃት፣ የማስተማሪያ ዘዴዎችን፣ ሙያዊ እድገትንና ደጋፊ አገልግሎቶችን ለመገምገምና ለማሻሻል ይረዳል። ተማሪው በትምህርቱ የሚያሳየው መሻሻልና አፈፃፀም በዋነኛነት በተማሪው ወላጆችና በት/ቤቱ ማህበረሰብ እንዲሁም እንደአስፈላጊነቱ በአካባቢው ማህበረሰብ መታወቅ ስላለበት በትክክለኛው መንገድ፣ ግልፅና በአግባቡ ተጠናቅሮ መገለፅ አለበት።

ምዘናን በተመለከተ ለሁሉም ት/ቤቶች የስታንዳርድ አመላካቾች የሚከተሉት ናቸው።

- የት/ቤቱ አመራርና ሠራተኛ ለተማሪዎች ትምህርት ቁርጠኛ መሆን፣ ተሳታፊ መሆንና ተጠያቂነት ሊኖረው ይገባል።
- የተማሪው ትምህርት አቀባበል በአገሪቱ ባለው ሥርዓተ ትምህርትና የማስተማር እንቅስቃሴ ላይ መሠረት ያደረገ መሆን ይገባዋል።
- የተማሪው ውጤት ለት/ቤቶች በሚመደብ ሃብት ላይ ውሳኔ ለመስጠት የሚጠቅሙ መሆን አለበት።
- የምዘና ዘዴዎችና ይዘቶች የተማሪዎቹን ህብረተሰባዊ፣ ስሜታዊ፣ አካላዊና የግንዛቤ/ቋንቋ ግቦችን ማካተት ይኖርባቸዋል።
- ምዘናዎች የእያንዳንዱን ተማሪ ልዩ ፍላጎቶችና ልምዶችን ማንፀባረቅ አለባቸው።
- የተማሪው ቤተሰቦች የተማሪውን ውጤት በተመለከተ ጠቃሚ የመረጃ ምንጮች ተደርገው መወሰድ አለባቸው።
- የተማሪዎችን የትምህርት እንቅስቃሴና አፈፃፀምን በተመለከተ ከተማሪው ወላጅ ጋር የሚደረገው የመረጃ ልውውጥና ግንኙነት መደበኛ፣ ጠቃሚና ትርጉም ያለው መሆን አለበት።

- የምዘና ውጤቶች የተማሪው ቤተሰብ ለተማሪው ለሚሰጠው ማንኛውም አስተዋፅኦ መሠረት በመሆናቸው እነዚህ መዛግብቶች በአግባቡ መጠበቅ አለባቸው።
- ተማሪዎች ለየክፍል ደረጃው የተዘጋጀውን ትምህርት በተወሰነው የክፍል ጊዜና የትምህርት ወቅት ተገኝተው መማራቸውን ትምህርት ቤቱ ማረጋገጥ አለበት።
- ት/ቤቱ ተማሪዎች ተከታታይ ምዘናና የማጠቃለያ ፈተና መውሰዳቸውንና በወቅቱ ባለው መመሪያ መሠረት ወደሚቀጥለው ክፍል ለመግባት የሚያስችልና የነበሩበትን ክፍል አጠናቀዋል የሚል አጥጋቢ ውጤት ማምጣታቸውን ማረጋገጥ አለበት።
- ለደረጃውና ለእርከኑ የተመደበውን ትምህርት በትክክል ማጠናቀቃቸውን ፤ በት/ቤቱ መረጃ ወይም በብሔራዊ ፈተና ውጤት መሠረት መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

13. በማረጋገጫ የሚሰጡ የትምህርት ማስረጃዎች

- ለየክፍሉ ትምህርት ማጠናቀቂያ ወይም የሴሚስተር ፈተና ውጤት መግለጫ ወይም የተማሪ ሪፖርት ካርድ በየዓመቱ ለተማሪ ይሰጣል።
- ተማሪው የአንዱን እርከን ትምህርት ሳያጠናቅቅ በየእርከኑ መካከል ትምህርት ቤት ቢቀይር ከሚለቅበት ት/ቤት የሚሰጠው የየክፍሉ የተጠናቀረ ዝርዝር ውጤት /ትራንስክሪፕት/ እና የመልቀቂያ ሕጋዊ ሰርተፊኬት የተወሰኑ የትምህርት ደረጃ ማጠናቀቂያ መግለጫ ይሆናሉ።
- በየርከኑ መጨረሻ ክፍል የሚሰጥ የትምህርት ውጤት ሕጋዊ መግለጫ / ትራንስክሪፕት/ እና የብሔራዊ ወይም አገራዊ ፈተና የሚሰጥበት ደረጃም ከሆነ የብሔራዊ ወይም የአገራዊ ፈተና ውጤት ሕጋዊ መግለጫ ለሚቀጥለው የትምህርት ደረጃ መብቃታቸውን ማረጋገጫ ይሆናል።
- በየርከኑ መጨረሻ የሚሰጥ የትምህርት ማስረጃዎች ወይም ሰርተፊኬቶች በማስተማሪያ ቋንቋ ወይም በአገር አቀፋዊ የሥራ ቋንቋ ወይም በክልላዊ የሥራ ቋንቋ ተዘጋጅተው ይሰጣሉ ።

14. የት/ቤት፣ የአካባቢው ማኅበረሰብ/ ኮሚቴ/ እና የወላጅ ግንኙነት

- አንድ የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ሲቋቋም የአካባቢው ህብረተሰብ የሚፈልገውን ጥቅም እንዲሰጥ ሆኖ ይደራጃል። ማኅበረሰቡም የትምህርት ቤቱን መቋቋም ጥቅም ተገንዝቦ

የመማር ማስተማሩን ሥራ በተገቢው መንገድ እንዲተገበር ቀጥታ ግንኙነት ያደርጋል። የመማር ማስተማር ሥራ የትምህርት ቤቱንና የአካባቢውን ህብረተሰብ አባላት በትምህርት ቤቱ የለት ተዕለት ዕንቅስቃሴ ዙሪያ ተሳትፎአቸውን በሚከተሉት መድረኮች ሊገልጹ ይችላሉ።

- የትምህርትና ሥልጠና አመራር፤
 - 1) በትምህርትና ሥልጠና አመራር ቦርድ
 - 2) በወላጅ መምህር ህብረት /ወመህ/

የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በትምህርትና ሥልጠና አመራር ቦርድ ይመራል። ይህ ቦርድ ከህብረተሰቡ፣ ከት/ቤቱ ማህበረሰብና ከቀበሌ መስተዳድር የተውጣጡ አባላት ሲኖሩት በመልካም ሥነምግባራቸውና በአመራር ችሎታቸው የተመሰገኑ ሆነው የቦርድ ሰብሳቢ ከቀበሌ መስተዳድር የሚወክል ሲሆን የት/ቤቱ ርዕሰ-መምህር የቦርድ ፀሐፊ ይሆናል።

✓ የትምህርት ቤቱ፣ የአካባቢው ማህበረሰብና የወላጅ ግንኙነት ዓላማ፤

- ት/ቤቱ በትምህርት ዘመኑ ያከናወናቸው ተግባራትና ያጋጠሙት ችግሮችን ለህብረተሰቡ ለማሳወቅና መፍትሄ ለመሻት፤
- ኅብረተሰቡ የትምህርት ቤቱን ችግርና ዕቅድ ተረድቶ አስፈላጊውን ድጋፍ ማድረግ እንዲችል።
- ስለተማሪዎች የትምህርት ውጤት ወላጆች አውቀው ተገቢውን ከትትል በማድረግ ድጋፍ እንዲያደርጉ፤
- የወላጆችንና የመምህራንን ግንኙነት ለማጠናከርና የትምህርቱ ውጤት ይበልጥ የተሻለ እንዲሆን ለማስቻል፤
- ትምህርት ቤቱን ለማጠናከር በሚቀርብ ዕቅድ ላይ ውይይት በማካሄድ ፤ መርምሮና አሻሽሎ በማጽደቅ አፈጻጸሙን ለመከታተልና ለመቆጣጠር፤
- ሥርዓተ ትምህርቱ ከአካባቢው ሁኔታ ጋር ተጣጥሞና ተዛምዶ ለተማሪዎቹ መቅረቡንና ችግር ፈቺ መሆኑን ለመከታተልና ድጋፍ ለመስጠት

✓ የትምህርት ቤቱ አመራር ድርሻ፤

- የተማሪዎችን ወላጆች ቢያንስ በዓመት ሁለት ጊዜ በመጥራት በልዩ ልዩ የትምህርት ጉዳዮች ላይ የውይይት መድረክ ማዘጋጀት።

- በአካባቢው የልማት ሥራ በመሳተፍና የተለያዩ ክብባትን አቋቁሞ ትምህርታዊና አዝናኝ የሆኑ ፕሮግራሞች በማዘጋጀት ለአካባቢው ህብረተሰብ አስተዋጾ ያደረጋል፤
- በአካባቢው ማህበረሰብ እንቅስቃሴዎች ማለትም የኢኮኖሚ፣ማህበራዊና ፖለቲካዊ ጉዳዮች ላይ መሳተፍና አዳዲስ ሀሳቦችን በማመንጨት የመፍትሄ ሀሳቦች የማቅረብ ኃላፊነት አለበት፡፡
- የተማሪዎችን የትምህርት አቀባበል፣ ውጤትና ሥነምግባር በሚመለከት ጉዳዮችን በየገዜው የማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡
- ተማሪዎች ለመማር ተግባር የሚያስፈልጋቸውን የትምህርት ቁሳቁሶች እንዲያሟሉላቸው በማሳወቅ ተግባራዊነቱም ይከታተላል፡፡

የተማሪ ወላጅ ድርሻ፤

- ት/ቤቶች በሚያዘጋጁቸው የምክክር መድረኮች ላይ በመሳተፍ የሚጠበቅባቸውን ኃላፊነት ይወጣሉ፡፡
- የልጆቻቸውን የትምህርት አቀባበልና የሥነምግባር ሁኔታ በየጊዜው በመከታተል ለት/ቤቶች ግብረ መልስ የመስጠት ኃላፊነት አለባቸው፡፡
- በገንዘብ፣ በቁሳቁስ እንዲሁም በጉልበት ት/ቤቱን ማገዝ ይጠበቅባቸዋል፡፡
- የአካባቢውን ህብረተሰብ ለትምህርት ቤቱ የልማት እንቅስቃሴ የማስተባበር ሃላፊነት አለባቸው፡፡

የአካባቢው ህብረተሰብ ድርሻ፤

- ትምህርት ቤቱ፣ለተማሪዎችና ለት/ቤቱ ሠራተኞች ደህንነት ሲባል የሚያደርጋቸው እንስቃሴዎች ላይ በጋራም ሆነ በተናጠል በመሳተፍ አስተዋጽኦ ማድረግ ይጠበቅበታል፡፡
- ት/ቤቱ የራሱ ሀብት እንደሆነ ተገንዝቦ መንከባከብና መጠበቅ አለበት፡፡